

Tallinlaste rahuloluküsitlus 2021-6

Uuringu raport

Tellija: Tallinna Strateegiakeskus

Töö teostaja: Eesti Uuringukeskus OÜ

JAANUAR 2022

SISUKORD

KOKKUVÕTE	3
UURINGU TAUST.....	8
VALIM JA KÜSITLUSMETOODIKA	9
ANDMETE ANALÜÜS	10
VASTAJA PROFIIL	11
TULEMUSED	13
1. HINNANGUD TALLINNA LINNAPLANEERIMISELE.....	13
1.1 Tallinna üld- ja detailplaneeringute infoallikad.....	13
1.2 Põhjused, miks ei ole Tallinna üld- ja detailplaneeringute kohta infot otsitud	14
1.3 Rahulolu linnaosade ruumilise arenguga.....	14
1.4 Hinnangud kodulähedastele avalikele teenustele	17
2. TURVALISUS JA MUNITSIPAALPOLITSEI.....	22
2.1 Turvatunne oma linnaosas	22
2.2 Kokkupuude kuritegevusega või muu ebameeldivusega oma linnaosas.....	23
2.3 Kokkupuude ja rahulolu munitsipaalpolitsei tööga.....	24
3. LASTEKAITSE.....	26
3.1 Kokkupuude lastekaitsetöötajatega ja rahulolu nende tööga.....	26
4. ELUASE.....	27
4.1 Praegune ja soovitatav eluaseme tüüp.....	27
4.2 Eluaseme omandus	28
4.3 Rahulolu eluasemega.....	29
4.4 Rahulolu kortermaja hoovialaga.....	31
4.5 Eluaseme ligipääsetavus erivajadusega elanikele.....	32
5. MAJANDUSLIK TOIMETULEK	33
5.1 Muudatused energiatarbimises	33
5.2 Hinnangud majanduslikule toimetulekule.....	35
6. HINNANGUD AVALIKU RUUMI VÕI ÜHISTRANSPORDI LIGIPÄÄSETAVUSELE	37
7. LASTE LIIKUMINE LINNAS	40
7.1 7–12-aastaste laste liikumine avalikus ruumis	40
7.2 7-12-aastaste laste probleemid avalikus ruumis liikumisel	41
7.3 7–14-aastaste laste peamised liikumisviisid avalikus ruumis.....	42
8. INFOTEHNOLOOGIA VAHENDITE KASUTAMINE JA KODUSE INTERNETIÜHENDUSE KIIRUS.....	43
8.1 Interneti kasutamise sagedus	43
8.2 Infotehnoloogiliste vahendite kasutamine	44
8.3 Interneti kasutamise võimalus kodus.....	45
8.4 Koduse interneti kiirus.....	46

KOKKUVÕTE

MEETOD

- ✓ OÜ Eesti Uuringukeskus viis Tallinna Strateegiakeskuse tellimisel tallinlaste seas läbi küsitluse, mille peamiseks eesmärgiks oli saada ülevaade pealinlaste hinnangutest linnaplaneerimisele, turvalisusele ja MUPO-le, lastekaitsele, laste liikumisele avalikus ruumis, eluasemele ja leibkonna toimetulekule ning infotehnoloogiliste vahendite kasutamisele ja võimalustele.
- ✓ Uuring viidi läbi telefoniküsitlusena ajavahemikul 23.11.2021-22.12.2021 Tallinna 15-aastaste ja vanemate elanike seas. Intervjuud toimusid vastavalt vastaja emakeelele kas eesti- või venekeelsena. Küsitluses osales 800 vastajat.

HINNANGUD LINNAPLANEERIMISELE

- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on üld- ja detailplaneeringute kohta otsinud infot viiendik tallinlastest, mis on veidi vähem kui 2020. aastal.
- ✓ Sarnaselt 2020. aastaga on kõige enam otsitud infot üld- ja detailplaneeringute kohta Tallinna planeeringute registrist (44%), kuid ka Maa-ameti detailplaneeringute kaardirakendusest (30%) ning erinevatelt Facebooki lehtedelt (27%).
- ✓ Oma linnaosa ruumilise arenguga on pigem või väga rahul 83% pealinlastest, pigem või üldse ei ole rahul 16% elanikest ning hinnangut ei oska anda 1% pealinlastest.
- ✓ Kodulähedast avalikku linnaruumi (teed, tänavad, pargid väljakud) peab pigem või väga meeldivaks 88% elanikest, pigem või väga ebameeldivaks 11% elanikest.
- ✓ Kõige enam nähakse, et kodu lähedast avalikku linnaruumi võiks arendada luues juurde parke ja rohealaseid (38%), lisades pinke ja puhkekohti (31%) ning rajades terviseradasid ja väljõusaale (22%).
- ✓ 95%-le pealinlastele on toidukauplused 15-minutilise jalutuskäigu kaugusel, kultuurikeskus, rahvamaja või raamatukogu on sama kaugel 68%-le elanikele.
- ✓ Kõik oma toiduvarud ostavad kodulähedasest toidukauplusest 66% pealinlastest, kolmandik külastab seda vahetevahel ning 4% ei ole külastanud kodulähedast toidukauplust mitte kunagi.
- ✓ Pealinlased käivad kodulähedasest toidukaupluses eelkõige jala või mõne kergliiklusvahendiga (81%), viiendik käib autoga.
- ✓ 57% pealinlastest peavad pigem või täiesti piisavaks oma linnaosas asuvate postkontorite arvu, kolmandik aga antud olukorraga pigem või täiesti rahulolematu.
- ✓ Postkontorite füüsilise ligipääsetavusega on pigem või väga rahul 58% pealinlastest, pigem või üldse ei ole rahul 27% tallinlastest.
- ✓ Postkontorite lahtiolekuaegadega on pigem või väga rahul 60% pealinlastest, pigem või üldse ei ole rahul 20% elanikest ning 20% ei osanud hinnangut anda.

HINNANGUD TURVALISUSELE JA MUNITSIPAALPOLITSEI TÖÖTAJATELE

- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on enamik pealinlastest (94%) tundnud end oma linnaosa avalikes kohtades küllaltki või täiesti turvaliselt. Perioodil 2012-2018 tallinlaste turvatunne oma linnaosas kasvas, kuid 2021. aastal veidi vähenes.
- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on oma linnaosas erinevate kuritegevusliikide või muude ebameeldivustega kokku puutunud 36% pealinlastest või nende pereliikmetest. Kõige enam on olnud ebameeldivusi seoses lärmakate naabrite (17%), agressiivselt käituvate joores inimeste (12%) või noortega (7%), lisaks on veidi sagedamini satunud ka liiklusõnnetustesse (7%). Kõikide muude kuriteoliikidega ja ebameeldivustega on kokkupuude olnud alla 4% elanikel. Võrreldes varasemate aastatega (2012, 2015, 2018) on vähenenud Tallinna elanike kokkupuude kõikide kuriteoliikide ja ebameeldivustega.
- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on 13% tallinlastest isiklikult suhelnud Tallinna munitsipaalpolitseiga, 5% on suhelnud oma linnaosas MUPO piirkondlike inspektoritega ning sama palju on helistanud Tallinna abitelefoni 14410. Võrreldes 2020. aastaga on kokkupuuted Tallinna munitsipaalpolitseiga veidi kasvanud.
- ✓ Veidi üle poole munitsipaalpolitsei töötajatega kokku puutunud pealinlastest on nende tööga rahul. Võrreldes 2020. aastaga on rahulolu Tallinna munitsipaalpolitsei ning abitelefoni 14410 töötajate tööga veidi kasvanud, linnaosade inspektorite tööga aga langenud.

HINNANGUD LASTEKAITSE TÖÖTAJATELE

- ✓ Viimase 12 kuu jooksul oli Tallinna lastekaitse töötajatega kokku puutunud 5% pealinlastest, kellest 79% olid nende tööga pigem või väga rahul, 21% aga pigem ei olnud või ei olnud üldse rahul.

RAHULOLU ELUASEMEGA

- ✓ Enamik pealinlastest elab kortermajades (85%), 11% ühepereelamutes ning 4% paaris- või ridaelamutes. Samas peab kortermaja eluasemena esimeseks eelistuseks vaid 43% pealinlastest, sama palju eelistaks elada ka ühepereelamus ning 11% paaris- või ridaelamus.
- ✓ Võrreldes 2020. aastaga ei ole eluaseme tüüpide jaotuses märkimisväärseid muutusi toimunud. Kuigi võrreldes 2020. aastaga on kasvanud 13% võrra nende osakaal, kes sooviks korteris elada ning 7% võrra kahanenud nende osakaal, kes sooviks ühepereelamus elada, siis 2021. aasta osakaalud on taakord sarnased perioodile 2018-2019.

- ✓ Tallinlastest 86% elab eluasemes, mis on kas tema enda või tema leibkonnaliikme omanduses. Pealinlastest 11% elab mõnele teisele eraisikule, firmale või organisatsioonile kuuluvas eluruumis ning 2% elab munitsipaalkorteris või sugulaste-tuttavate juures. Võrreldes 2019-2020. aastaga on muutused eluaseme tüüpide omanikusuhetes olnud väikesed.
- ✓ Valdav osa tallinlastest on oma eluruumiga pigem või väga rahul: eluruumi asukohaga on väga või pigem rahul 97%, mugavustega 94%, seisukorraga 88%, suurusega 86% ning sisekliimaga 86% elanikest. Kuigi perioodil 2019-2021 on üldiselt eluruumiga rahulolijate osakaal kasvanud, siis väga rahulolijate osakaal on siiski iga aastaga langenud kõikides eluruumi iseloomustavates näitajates.
- ✓ Korterelemutes elavatest tallinlastest elab 81% enne 2000. aastat ehitatud korterelamus, 18% elab uuemates korterelamutes ning 1% ei oska öelda, kui vanas korterelamus nad elavad. Üldise seisukorraga kui ka haljastusega on vanemates kortermajades pigem või väga rahul 79% kortermajade elanikest, puhke- ja tegevusvõimalustega on rahul 62% elanikest.
- ✓ 5%-l tallinlastest on esinenud probleeme seoses tervisliku seisundi või erivajadusega eluruumi pääsemisel, nendest 2%-l on olnud probleeme nii eluruumi sissepääsemisel kui ka ruumis liikudes, 2%-l ainult eluruumi sissepääsemisel ning 1%-l ainult eluruumis liikudes.

HINNANG MAJANDUSLIKULE TOIMETULEKULE

- ✓ 2021. aasta sügise elektrihinna tõusu tõttu on hakanud 15% pealinlastest oluliselt vähem elektrit tarbima, 24% tarbib veidi vähem, samas 59% ei ole elektrit üldse vähem tarbinud.
- ✓ Oma majas või kortermajades on ühistute poolt energiatarbimise vähendamiseks võetud kõige enam kasutusele säästlikumad valguslahendused (48%) või soojustatud maja vundamenti, seinu ja katust (36%). Oluliselt vähem on elektritarbimise muutmiseks paigaldatud maakütet või päikesepaneele (2%).
- ✓ Tulevikus soovitakse oma majas või kortermajas säästa kõige enam energiat läbi maja soojustamise (21%), päikesepaneelide paigaldamise (17%) kui ka säästlikke valguslahendusi kasutusele võttes (12%). Maakütte paigaldamist eelistavad 7% pealinlastest ning muid energia säästmislahendusi 20% elanikest.
- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on iga viiendal tallinlasel olnud majanduslikke raskusi. Kõige enam on probleeme seoses sellega, et elanikel ei ole piisavalt raha või ei ole ka võimalik laenata hädavajalikeks suurteks väljaminekuteks (18%). 5%-l elanikel ei ole sageli piisavalt raha kommunalteenuste ja 4%-l ei ole sageli piisavalt raha toidu ja esmatarbekaupade eest tasumiseks ning 3%-l on probleeme võlgade ja laenude tagasimaksmisel.
- ✓ 2018-2019. aastal oli pea iga viies pealinlane majanduslikult raskes olukorras, 2020. aastal olid majanduslikud probleemid jõudnud juba iga kolmanda elanikuni, samas

2021. aastal oli majanduslikult raskustes olevate elanike osakaal vähenenud taaskord viiendikuni.

HINNANGUD AVALIKUS RUUMIS LIIKUMISELE

- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on 7%-l tallinlastest esinenud Tallinnas ringi liikumisel või ühistranspordi kasutamisel terviseprobleemide, erivajaduse või lapsevankriga liiklemisega seoses probleeme. Võrreldes 2020. aastaga on liiklemisprobleemidega elanike osakaal kasvanud 2% võrra.
- ✓ Erivajadustega, terviseprobleemidega või lapsevankriga liiklejalatel on esinenud kõige enam probleeme ühistranspordi sisenemisel või väljumisel (62%), kuid ka ristmike ületamisel (55%). Veidi vähem on probleeme esinenud ühistranspordi peatusesse pääsemisel (44%) ja avalikku hoonesse sisenemisel (27%).
- ✓ Võrreldes 2020. aastaga on 8% enam neid, kellel on probleeme ristmike ületamisega, samas on 7% võrra vähenenud nende osakaal, kellel on esinenud probleeme ühistranspordi peatusesse või ühistranspordi sisenemisel/väljumisel. Avalikesse hoonetesse sisenemisel on probleemide esinemissagedus jäänud samaks.
- ✓ 15% pealinlaste leibkondades elavad 7-12-aastased lapsed, 59% nende leibkondade 7-12-aastastest lastest viibivad täiskasvanu juuresolekuta Tallinna avalikus ruumis pea iga päev.
- ✓ Viimase 12 kuu jooksul on 2%-l 7-12-aastastel noortel tekkinud sageli probleeme Tallinna avalikus ruumis ilma täiskasvanuta viibimisel, üksikutel juhtudel on raskusi esinenud ligi kümnendikul.
- ✓ 2021. aastal liikus kodu ja kooli vahel peamiselt ühistranspordiga 39% 7-12-aastastest lastest. 2019. aastal kasvas 8% võrra ühistranspordi kasutamine, kuid alates 2020. aastast on selle osatähtsus taaskord kahanenud.
- ✓ 2021. aastal kasutas autot põhilise transpordivahendina kooli ja kodu vahel iga neljas noor. 2019. aastal kahanes 7% võrra autoga liikumine, kuid alates 2020. aastast on taaskord selle transpordiliigi osatähtsus suurenenud. 2021. aastal liikus jalgsi kooli ja kodu vahel 34% lastest, kuid rattaga liikusid üksikud lapsed.
- ✓ Huvitegevusse viiakse ja sealt tuuakse lapsed eelkõige autoga (39%), kuid lapsed liiguvad ka ühistranspordiga (36%), vähem minnakse huvitegevustesse jala (16%), veelgi vähem aga jalgrattaga või mõnel muul viisil (1%). Võrreldes varasemate aastatega on oluliselt vähenenud ühistranspordi kasutamine ning kasvanud laste autoga huvitegevustesse transportimine.

INTERNETI JA INFOTEHNOLOOGIA VAHENDITE KASUTAMINE

- ✓ Valdav enamik, ehk 88% tallinlastest kasutab internetti sõltumata kohast ja seadmest igapäevaselt. Vähemalt korra nädalas või harvem kasutab internetti 6% tallinlastest ning 8% ei kasuta seda üldse. Võrreldes varasemate aastatega (2018-2020) on igapäevane internetikasutamine järk-järgult tõusnud, samas kui selle üldse mitte kasutajate osakaal on püsinud stabiilne.
- ✓ Erinevatest infotehnoloogilistest vahenditest on tallinlastel kõige suurem ligipääs nutitelefonidele (84%) ning mõnevõrra vähem sülearvutitele (74%). Veidi enam kui pooltel elanikel (55%) on lauaarvuti kodus ning 41%-l töö juures, 42% kasutab aga tahvelarvutit.
- ✓ 95% pealinlastel on kodus olemas internetiühendus ning võrreldes 2020. aastaga on see kasvanud 2% võrra. 2021. aastal kasutasid pealinlased kõige enam juhtmega püsiühendust (67%). Veidi vähem kasutati juhtmevaba internetiühendust nutiseadme või internetipulga abil (45%) ning juhtmevaba püsiühendust (45%).
- ✓ Võrreldes 2020. aastaga on oluliselt kasvanud juhtmevaba internetiühenduse kasutajate osakaal (15% võrra), vähenenud aga juhtmega püsiühendust omavate osakaal (3% võrra) ning ka nende osakaal, kes kasutavad mobiilset internetiühendust läbi nutiseadme või internetipulga (9% võrra).
- ✓ 39% pealinlastest, kellel on kodus olemas juhtmega interneti püsiühendus, omavad üle 100Mbit/s kiirusega internetiühendust, 24% aga alla 100 Mbit/s internetiühendust. Võrreldes 2020. aastaga on 3% võrra kasvanud nende osakaal, kellel on kiirem internetiühendus kui 100 Mbit/sekundis
- ✓ Oma koduse internetiühenduse kiirusega on rahul 87% kodus internetti omavatest elanikest, rahulolematuid on 12% ning 1% ei oska hinnangut anda. Võrreldes 2020. aastaga on kasvanud nii sellega väga rahul kui ka pigem mitte rahul olevate osakaal.

UURINGU TAUST

OÜ Eesti Uuringukeskus viis perioodil 23.11.-22.12.2021 Tallinna Strateegiakeskuse tellimusel üle 15-aastaste tallinlaste seas läbi küsitluse, mille peamiseks eesmärgiks oli saada ülevaade pealinlaste hinnangutest erinevatele Tallinna linna avalikele teenustele. Uuringus käsitleti põhjalikumalt järgmisi valdkondi: hinnangud linnaplaneerimisele, turvalisusele ja MUPO-le, lastekaitsele, laste liikumisele avalikus ruumis, eluasemele ja leibkonna toimetulekule ning infotehnoloogiliste vahendite kasutamisele ja võimalustele.

Käesolev aruanne tutvustab uuringu tausta, annab ülevaate uuringu peamistest tulemustest ning teeb tulemuste põhjal kokkuvõtte. Aruande lisadena esitatakse küsitluse eestikeelne ankeet ning andmetabelid erinevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes.

Võimaluse korral on võrreldud aruandes 2021. aasta tulemusi eelnevatel aastatel pealinlaste seas läbi viidud uuringute tulemustega. Võrdluse alusena on kasutatud järgmisi Tallinna uuringute infosüsteemist kättesaadavaid uuringuaruandeid: „Tallinlaste rahuloluküsitlus 2020–4“ (RAIT Faktum & Ariko OÜ) ja „Tallinlaste rahuloluküsitlus 2020-1“, „Tallinlaste rahuloluküsitlus 2020-2“, „Tallinlaste rahuloluküsitlus 2020-3“ (Turu-uuringute AS), „Tallinlaste rahuloluküsitlus 2018-4“ (Eesti Uuringukeskus OÜ) .

VALIM JA KÜSITLUSMETOODIKA

Küsitlus viidi läbi telefoniküsitlusena ajavahemikul 23.11.-22.12.2021 Tallinna 15-aastaste ja vanemate elanike seas. Intervjuud toimusid vastavalt vastaja emakeelele kas eesti- või venekeelsena. Küsitluses osales 800 vastajat.

Valimi kujunemisel on arvesse võetud nii Tallinna linna kui ka linnaosade elanikkonna proportsioonidele vastavust vanuse, soo ja rahvuse lõikes. Lisaks on erinevate linnaosade elanike osakaalude kujunemisel lähtutud sellest, et väiksemates linnaosades oleks vastajate arv võrreldes üldpopulatsiooni jaotusega suurem.

Saadud küsitlustulemi ja statistilise mudeli võrdlemisel ilmnenud erisuste vähendamiseks arvutati välja kaks kaalu vastavalt sotsiaal-demograafiliste tunnuste jaotusele Tallinna linna üleselt (vanus ristlõikes sooga linnaosade lõikes; rahvus; linnaosa; weight1) (tabel 1) ja Tallinna linnaosade lõikes linnaosade kvoote säilitades (vanus ristlõikes sooga linnaosade lõikes; rahvus; weight2). Sotsiaaldemograafiliste tunnuste mudeli koostamisel on kasutatud Tallinna linna statistilisi andmeid seisuga 01.01.2020.

Tabel 1. Tallinna linna üldpopulatsioon, kaalumata ja kaalutud valim.

		Üldkogum		Kaalumata valim		Kaalutud valim (Tallinn, weight1)	
		N	%	N	%	N	%
KOKKU		374280	100%	800	100%	800	100%
	SUGU						
	Mehed	166195	44%	352	43%	356	44%
	Naised	208085	56%	448	57%	444	56%
VANUS	15-29	74937	20%	101	13%	161	20%
	30-44	110203	29%	220	28%	235	29%
	45-59	81418	22%	205	26%	176	22%
	60+	107722	29%	274	34%	229	29%
RAHVUS	Eestlased	197620	53%	473	68%	424	53%
	Muu rahvus	176660	47%	327	32%	376	47%
LINNAOSA	Haabersti	38866	10%	86	11%	80	10%
	Kesklinn	51915	14%	104	13%	112	14%
	Kristiine	27734	7%	70	9%	56	7%
	Lasnamäe	99955	27%	183	23%	216	27%
	Mustamäe	57354	15%	112	14%	120	15%
	Nõmme	31975	9%	81	10%	72	9%
	Pirita	15196	4%	65	8%	32	4%
	Põhja-Tallinn	51285	14%	99	12%	112	14%

ANDMETE ANALÜÜS

Käesoleva uuringu tulemused on laiendatavad Tallinna vähemalt 15-aastasele elanikkonnale, sealjuures jääb maksimaalse valimivea suurus 95-protsendisel usaldusnivool 3,46% piiridesse (väiksemate alagruppide vaatlemisel võib viga olla suurem).

Tallinna linna üleselt analüüsiti andmeid linnakaaluga (andmebaasis weight1) ning linnaosasiseselt linnaosakaaluga (andmebaasis weight2).

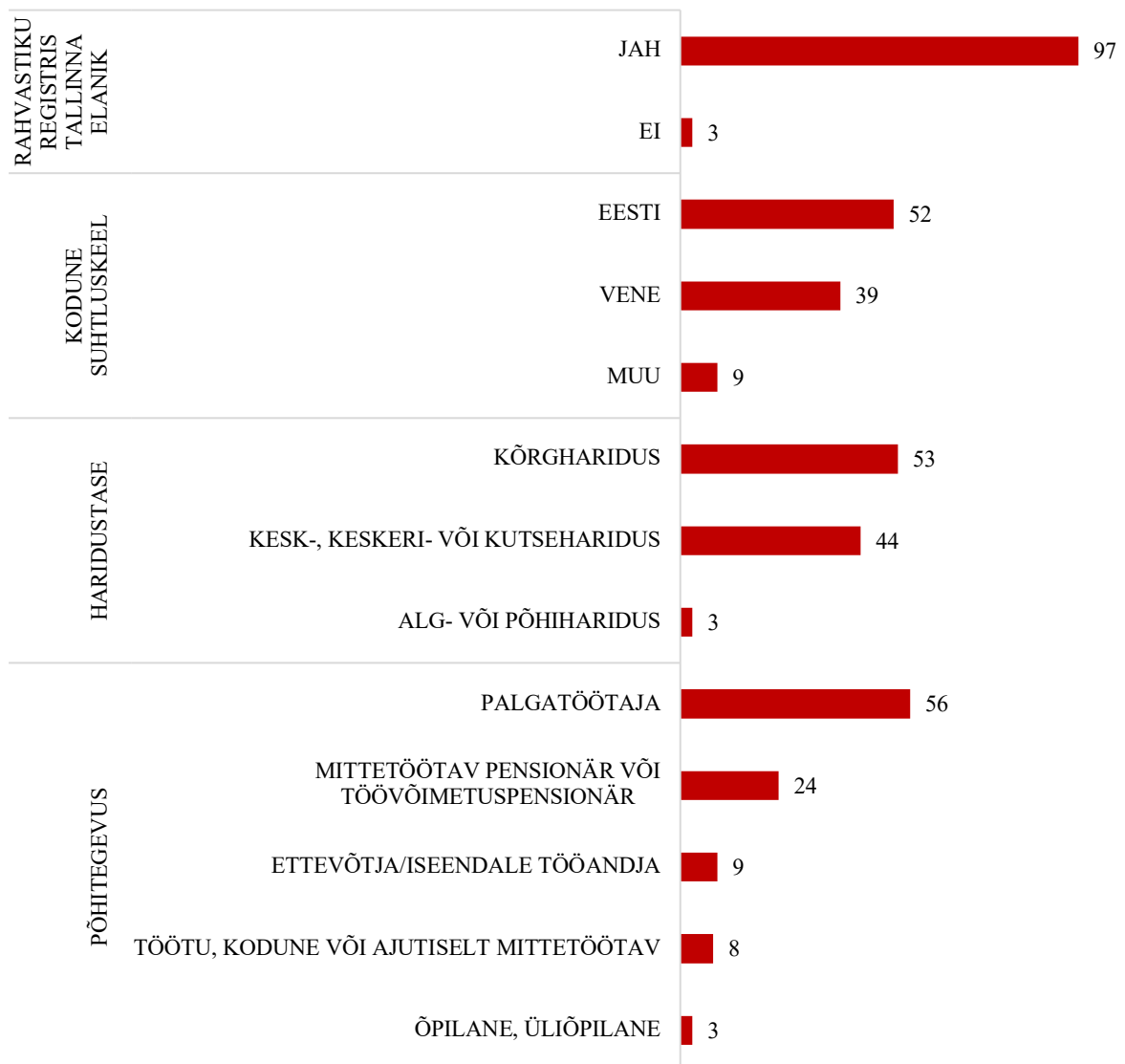
Statistilist olulisust mõõdeti Hii-ruut testidega. Statistilist olulisust mõõdeti taustatunnustest soo, vanuse, rahvuse, hariduse ja linnaosade lõikes ning raportis on välja toodud vaid need erinevused, mis osutusid statistiliselt olulisteks ning mida saab seega laiendada ka üldkogumile.

Andmete analüüsimiseks kasutati statistikaprogramme SPSS ja MS Excel. Analüüsimeetodina kasutati sagedusanalüüsi.

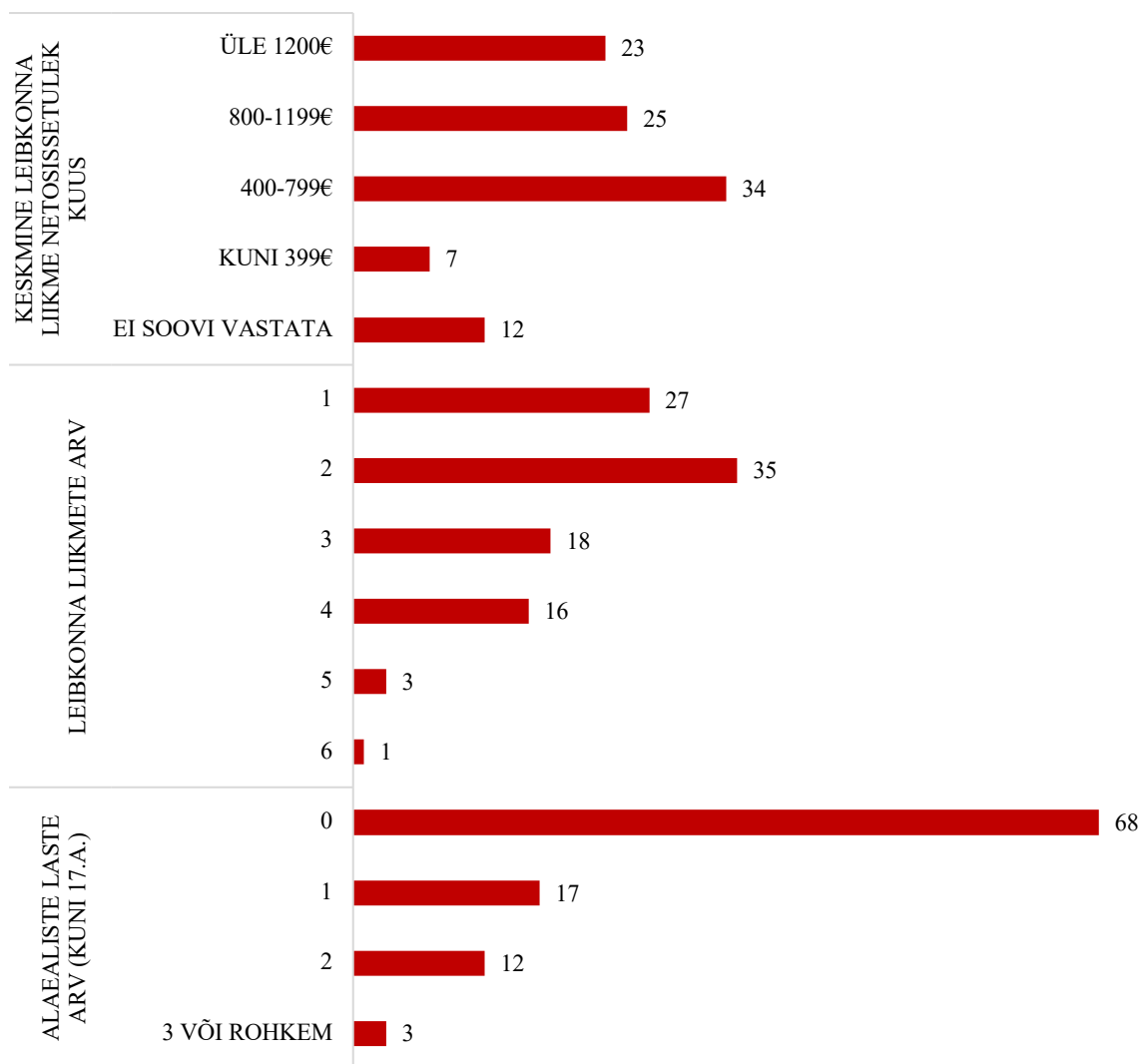
Käesolevas raportis on tulemused illustreeritud jooniste ja tabelitena. Joonistel ja tabelites toodud andmed on ümardatud arvutiprogrammide poolt ja seetõttu võib ridade või veergude summa moodustada kohati alla või üle 100%. Jooniste ja tabelite pealkirjas on sulgudesse kirjutatud vastajate arv 2021. aasta kohta.

VASTAJA PROFIIL

Joonis 1 annab ülevaate uuringus osalenute üldistest sotsiaal-demograafilistest näitajatest ja joonis 2 leibkonna profiilist.

Joonis 1. Vastaja profiil sotsiaaldemograafiliste tunnuste lõikes (% , N=kõik vastajad)

Joonis 2. Vastaja profiil leibkonna lõikes (% , N=kõik vastajad)

TULEMUSED

1. HINNANGUD TALLINNA LINNAPLANEERIMISELE

Käesolev peatükk annab ülevaate, kuidas pealinlased on rahul Tallinna linnaplaneerimisega.

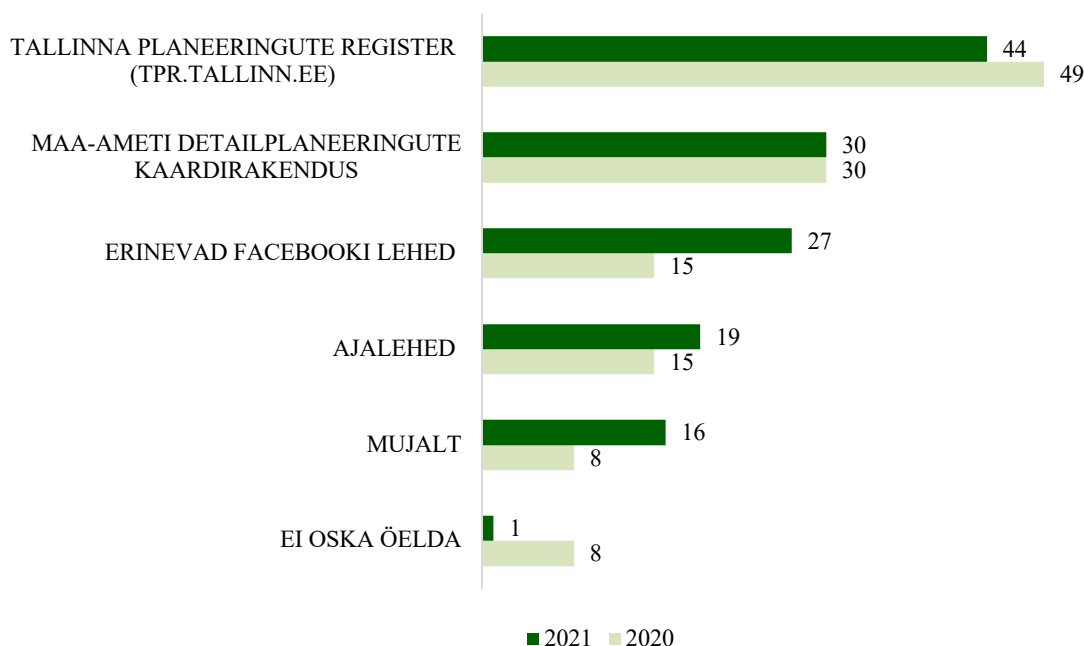
1.1 Tallinna üld- ja detailplaneeringute infoallikad

Viimase 12 kuu jooksul on otsinud üld- ja detailplaneeringute kohta infot 19% tallinlastest, mis on 1% võrra vähem kui 2020. aastal.

Keskmisest enam on infot otsinud üld- ja detailplaneeringute kohta 15–44-aastased, kõrgharidusega elanikud ja lastega leibkonnad.

Sarnaselt 2020. aastaga on kõige enam otsitud infot üld- ja detailplaneeringute kohta Tallinna planeeringute registrist (44%), kuid ka Maa-ameti detailplaneeringute kaardirakendusest (30%) ning erinevatelt Facebooki lehtedelt (27%) (joonis 3). Viimasena nimetatud infokanali osatähtsus on aastaga kasvanud ligi poole võrra. Ligikaudu viiendik on otsinud infot nii ajalehtedest kui ka mujalt. Muude kanalite all nimetati enim internetti ja Google otsingut.

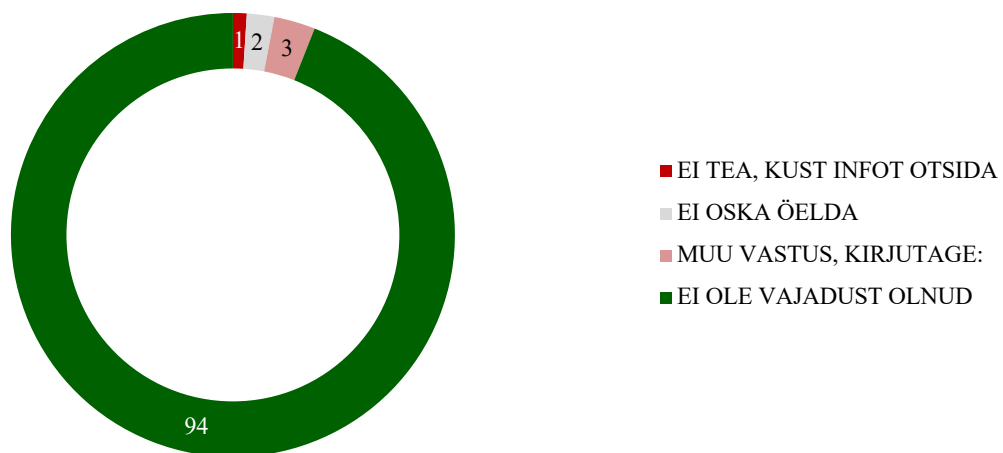
Keskmisest enam on Tallinna planeeringute registrist otsinud infot eestlased, Kesklinna ja Pirita elanikud; Maa-ameti detailplaneeringute kaardirakenduselt mehed, 30–44-aastased; ajalehtedest üle 60-aastased, mitte-eestlased; erinevatelt Facebooki lehtedelt naised, mitte-eestlased ja lastega leibkonnad.

Joonis 3. Info otsimine üld- ja detailplaneeringute kohta infoallikate lõikes (% , N=155)

1.2 Põhjused, miks ei ole Tallinna üld- ja detailplaneeringute kohta infot otsitud

Tallinna üld- ja detailplaneeringute kohta ei ole otsitud infot eelkõige seetõttu, et ei tunta vajadust (94%) ja vaid 1% ei ole otsinud infot, kuna ei teata, kust infot otsida (joonis 4). Muude põhjustena toodi välja veel, et teema ei huvita (11 korda) või ei ole aega planeeringutega tutvumiseks (3). Üksikutel kordadel mainiti, et põhjusteks on internetiühenduse puudus, infot on keeruline leida, planeeringute protsess ei sõltu inimesest endast, info on juba olemas, ollakse liiga vana planeeringute jaoks või ollakse temaga tööga seoses piisavalt kursis.

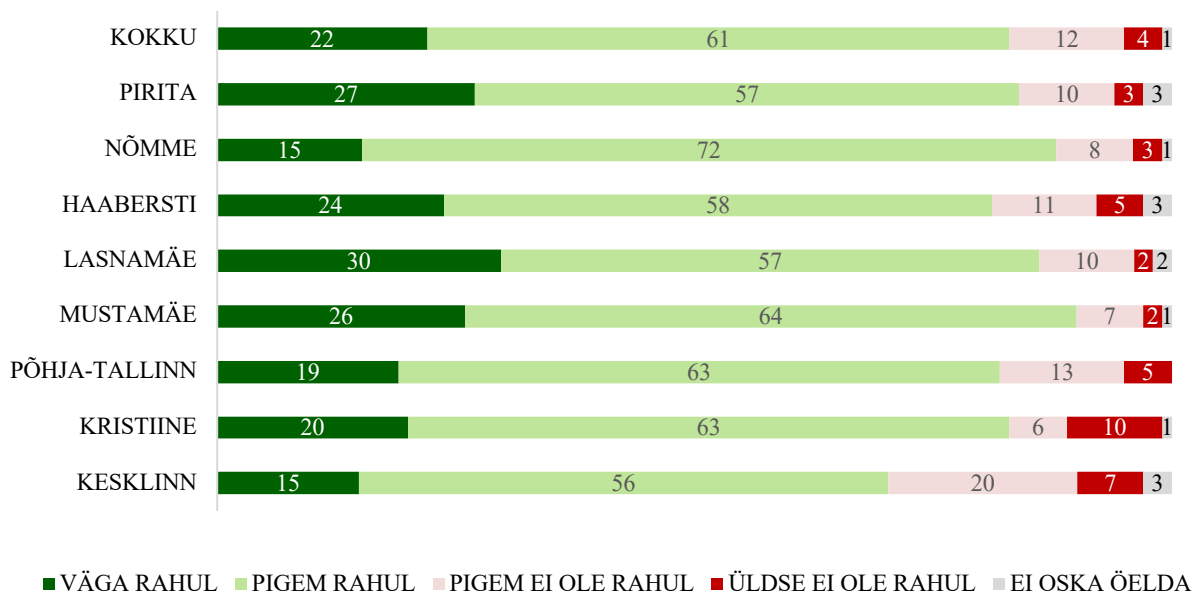

Joonis 4. Põhjused, miks ei ole üld- ja detailplaneeringute kohta otsitud infot (% , N=645)

1.3 Rahulolu linnaosade ruumilise arenguga

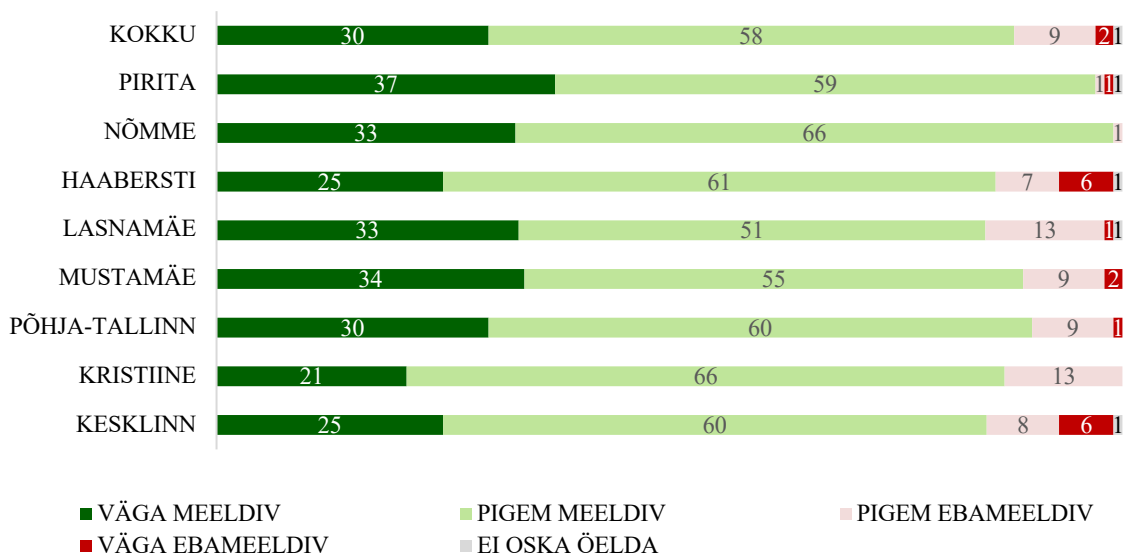
Oma linnaosa ruumilise arenguga on pigem või väga rahul 83% pealinlastest, pigem või üldse ei ole rahul 16% elanikest ning hinnangut ei osanud anda 1% pealinlastest (joonis 5). Uuringus osalenutest on oma linnaosa ruumilise arenguga keskmisest enam rahul Nõmme, Lasnamäe ja Mustamäe elanikud, mehed, üle 60-aastased ja mitte-eestlased, kõige vähem aga Kesklinna elanikud, naised, 15–24-aastased ja eestlased.

Pealinlastelt uuriti ka, miks ei olda rahul linnaosade ruumilise arenguga. Põhjustena toodi välja, et jalakäijatele ja jalgratturitele ei pöörata piisavalt tähelepanu (10 korda), miljöö on rikutud seoses liigse ehitusmahuga (7 korda), liiga vähe on rohealasid (7) ning liikluskorraldus on halvasti reguleeritud (7).

Joonis 5. Rahulolu oma linnaosa ruumilise arenguga (%), N=800

Kodulähedast avalikku linnaruumi (teed, tänavad, pargid väljakud) peab pigem või väga meeldivaks 88% elanikest, pigem või väga ebameeldivaks 11% elanikest (joonis 6). Keskmisest enam peavad oma kodulähedast avalikku linnaruumi meeldivaks Piritas, Nõmmes, Mustamäel ja Põhja-Tallinnas elanikud, naised, 45–59-aastased ja eestlased. Rahulolematuid on keskmisest enam aga Haaberstis ja Kesklinna elanikke, meeste, 15–29-aastaste, mitte-eestlaste ning lastega leibkondade seas.

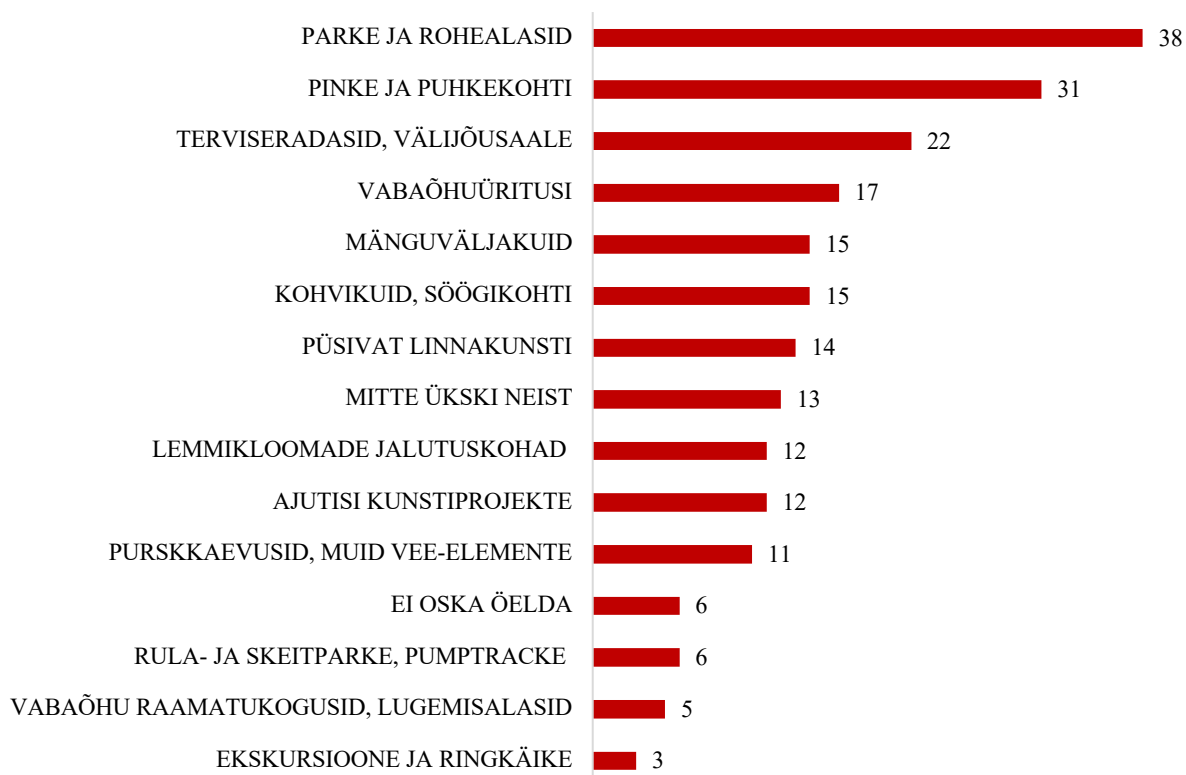

Joonis 6. Kodulähedase avaliku linnaruumi meeldivus (%), N=800

Pealinlastelt uuriti formaliseeritud küsimusega, mis nende hinnangul muudaks kodulähedase avaliku linnaruumi meeldivamaks. Kõige enam soovitakse, et kodu lähedal oleks rohkem parke ja rohealasid (38%), pinke ja puhkekohti (31%) ning terviseradasid ja välijõusaale (22%) (joonis 7). Kõige harvemini märgiti, et linnaruumi teeks meeldivamaks, kui oleks rohkem ekskursioone ja ringkäike (3%), vabaõhu raamatukogusid (5%), rula- ja skateparke ning pumptracke (6%). Ligikaudu viiendik ei osanud öelda või ei leidnud loetelust ühtegi võimalust, mis võiks linnaruumi meeldivamaks muuta.

Ajutisi kunstiprojekte soovivad keskmisest enam 15–29-aastased ja Keslinna elanikud; *parke ja rohealasid* 15–44-aastased, kõrgharidusega elanikud; *vabaõhuüritusi* Mustamäe ja Pirita elanikud; *purskkaevusid või muid vee-elemente* mitte-eestlased ja lastega leibkonnad; *kohvikuid ja söögikohti* 15–44-aastased ning Pirita ja Haabersti elanikud; *vabaõhu raamatukogusid ja lugemisalasid* 15–29-aastased; *mänguväljakuid* naised, 30–44-aastased, mitte-eestlased ja lastega leibkonnad; *rula- ja skeitparke ja pumptracke* 15–44-aastased, eestlased ning Kristiine elanikud; *terviseradasid ja välijõusaale* 15–44-aastased ning Kristiine ja Haabersti elanikud; *lemmikloomade jalutuskohti* 15–29 ja 45–59-aastased.

Üle 45-aastaste seas on keskmisest enam neid, kes ei pea kodulähedase linnaruumi meeldivamaks muutmist vajalikuks.

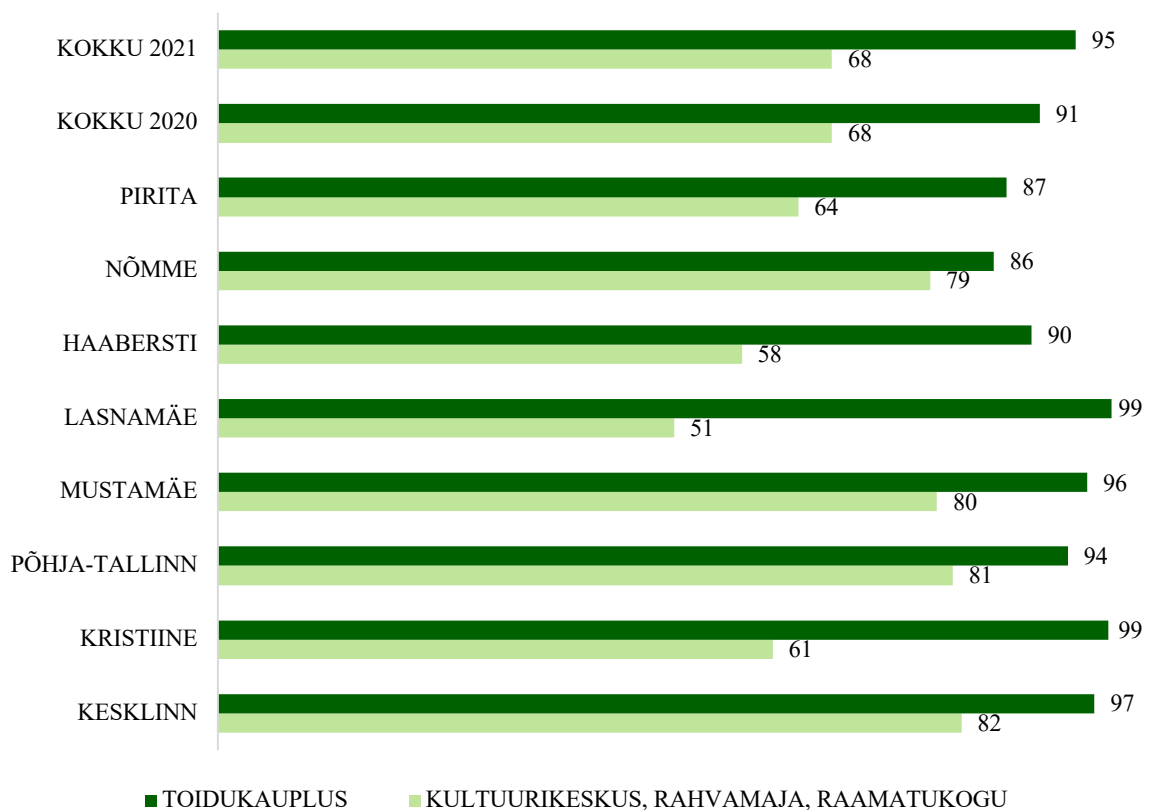

Joonis 7. Mida tuua rohkem linnaruumi, et see tunduks meeldivam (% , N=800)

1.4 Hinnangud kodulähedastele avalikele teenustele

Uuringust selgus, et toidukauplused on 15-minutilise jalutuskäigu kaugusel 95%-le pealinlastele, kultuurikeskus, rahvamaja või raamatukogu 68%-le elanikele (joonis 8). Võrreldes 2020. aastaga on kodulähedasi toidukauplusi 4% võrra juurde tulnud, kodulähedaste kultuurikeskuste, rahvamajade ja raamatukogude osas pole muutusi aga toimunud.

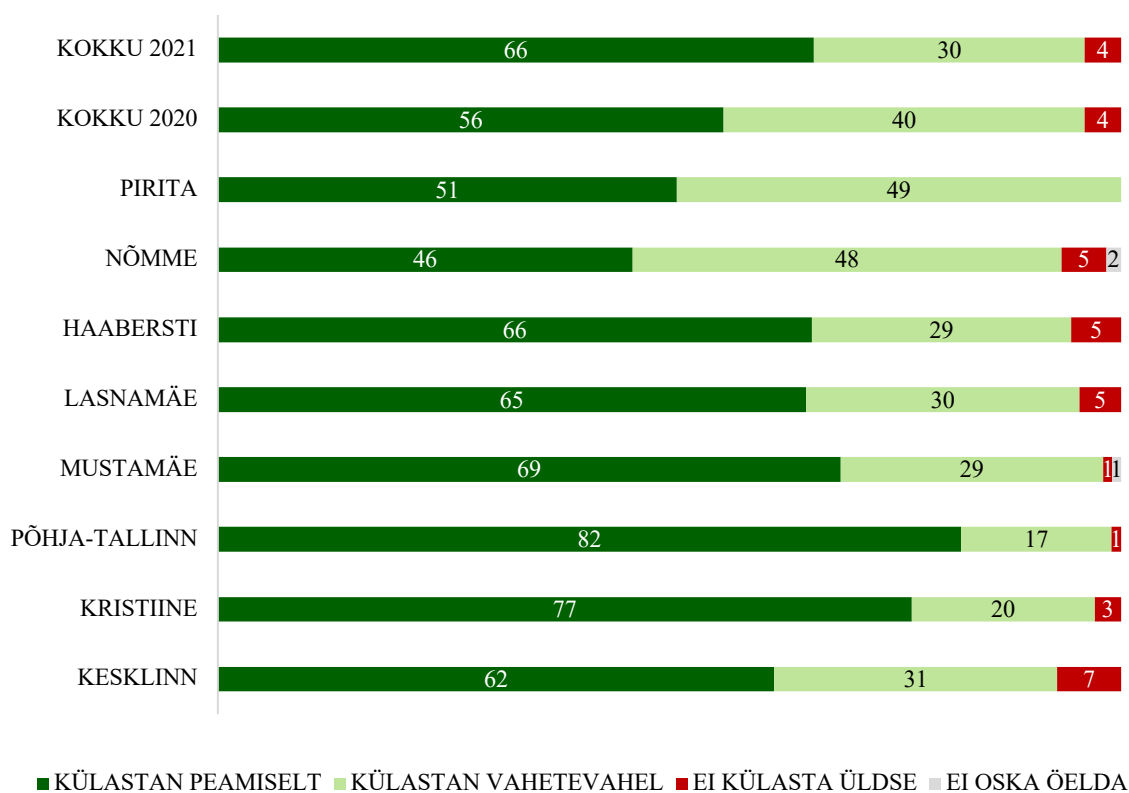
Keskmisest enam on Lasnamäe, Kristiine, Mustamäe ja Kesklinna elanike, meeste ning mitte-eestlaste kodu lähedal mõni toidukauplus, harvem aga Pirital ja Nõmmel. Kultuurikeskus, rahvamaja või raamatukogu on keskmisest enam kodu lähedal Nõmme, Mustamäe, Põhja-Tallinna ja Kesklinna elanikel, harvem aga Haabersti, Kristiine ja Lasnamäe elanikel.

Joonis 8. Kas Teie kodu lähedal asub kuni 15-minutilise jalutuskäigu kaugusel kultuurikeskus, rahvamaja, raamatukogu/ toidukauplus? (% , N=800)

Kogu oma toiduvaru ostavad kodulähedasest toidukauplusest 2/3 pealinlastest, kolmandik külastab seda vahete-vahel ning 4% ei ole külastanud kodulähedast toidukauplust mitte kunagi (joonis 9). Võrreldes 2020. aastaga on kasvanud kodulähedaste kaupluste külastamissagedus. Nende inimeste osakaal, kes üldse kodulähedast poodi ei külasta, on jäänud samaks. Keskmisest enam külastavad oma kodulähedast toidukauplust Põhja-Tallinna ja Kristiine elanikud. Pirita linnaosas on kõik elanikud külastanud mõnda oma kodulähedast toidupoodi,

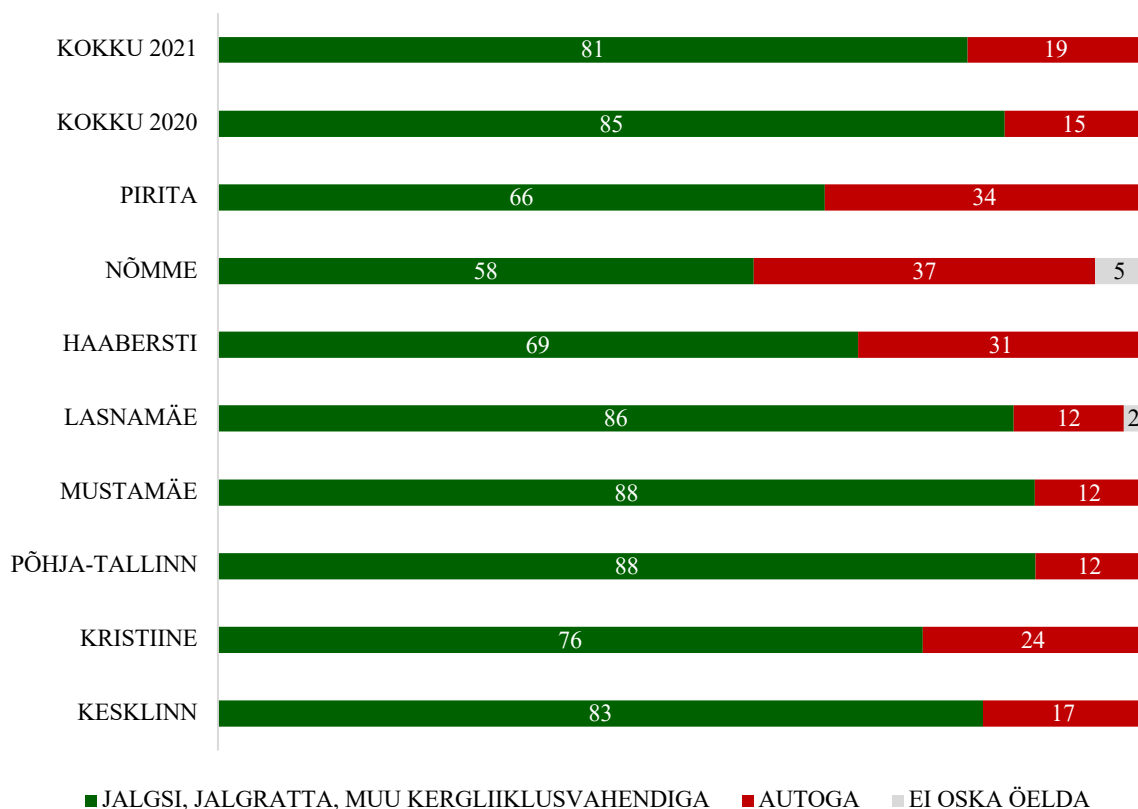
kuid samas on seal keskmisest rohkem neid, kes teevad seda vaid mõnikord. Kõige harvemini külastavad oma kodulähedast toidukauplust Nõmme elanikud.

Joonis 9. Kodulähedase toidukaupluse külastamise sagedus (% , N=764)

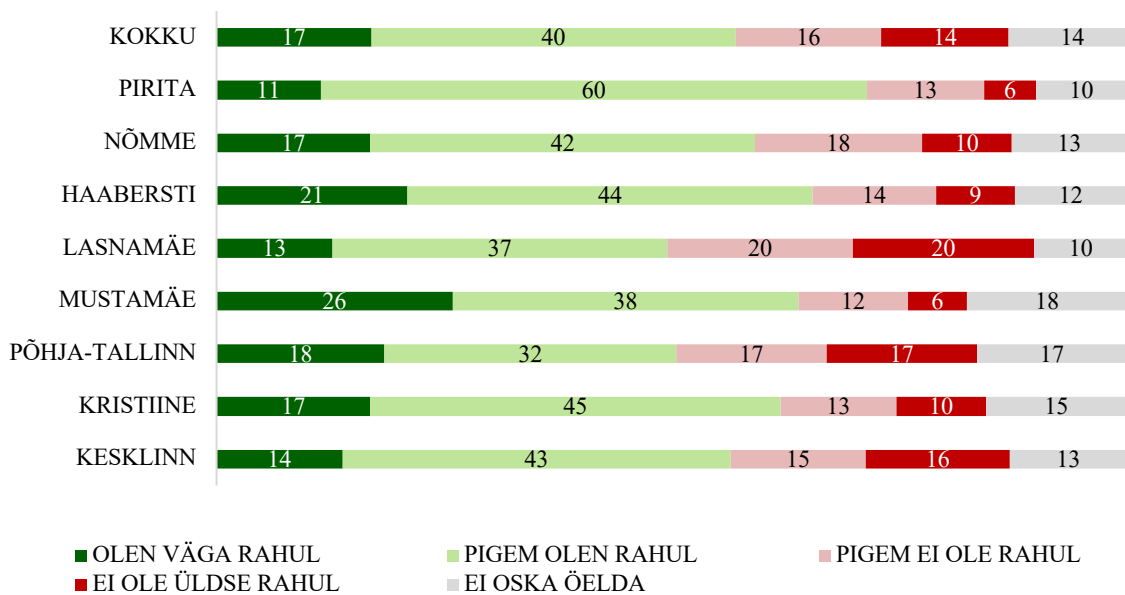
Pealinlased käivad kodulähedases toidukaupluses eelkõige jala või mõne kergliiklusvahendiga (81%), viiendik käib autoga (joonis 10). Võrreldes 2020. aastaga on 4% võrra vähenenud kergliiklusvahenditega või jala kodulähedases poes käivate elanike osakaal.

Keskmisest enam külastavad jala või mõne kergliiklusvahendiga oma kodulähedast toidukauplust üle 60-aastased ning Lasnamäe, Mustamäe, Põhja-Tallinna ja Kesklinna elanikud, keskmisest vähem kasutavad seda liikumisvõimalust aga Nõmme, Pirita ja Haabersti elanikud. Autoga käivad poes keskmisest enam 15–44-aastased pealinlased.

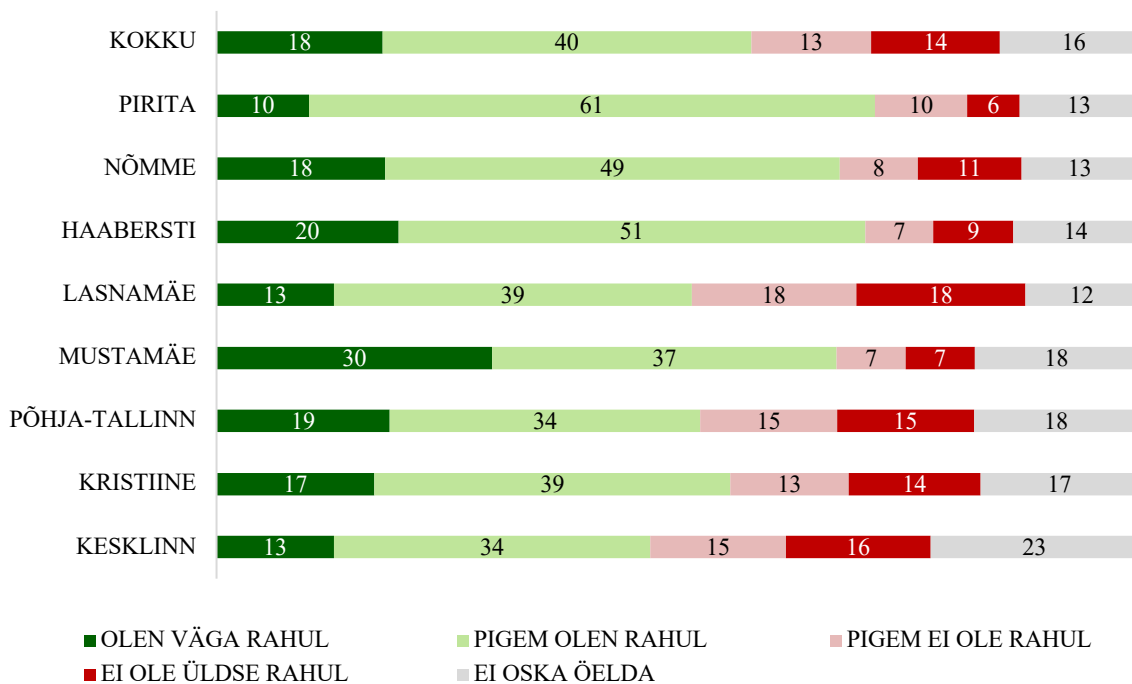
Joonis 10. Liiklusvahend, millega käiakse 15- minutilise jalutuskäigu kaugusel kodulähedases toidukaupluses (% , N=734)

57% pealinlastest peavad pigem või täiesti piisavaks oma linnaosas asuvate postkontorite arvu, kolmandik ei ole aga antud olukorraga pigem mitte või üldse mitte rahul (joonis 11). Keskmisest enam on postkontorite piisavusega oma linnaosas rahul 15–29-aastased, lastega leibkonnad ning Pirita, Haabersti, Mustamäe ja Kristiine elanikud, mitte rahul aga üle 60-aastased ning Lasnamäe ja Põhja-Tallinna elanikud.

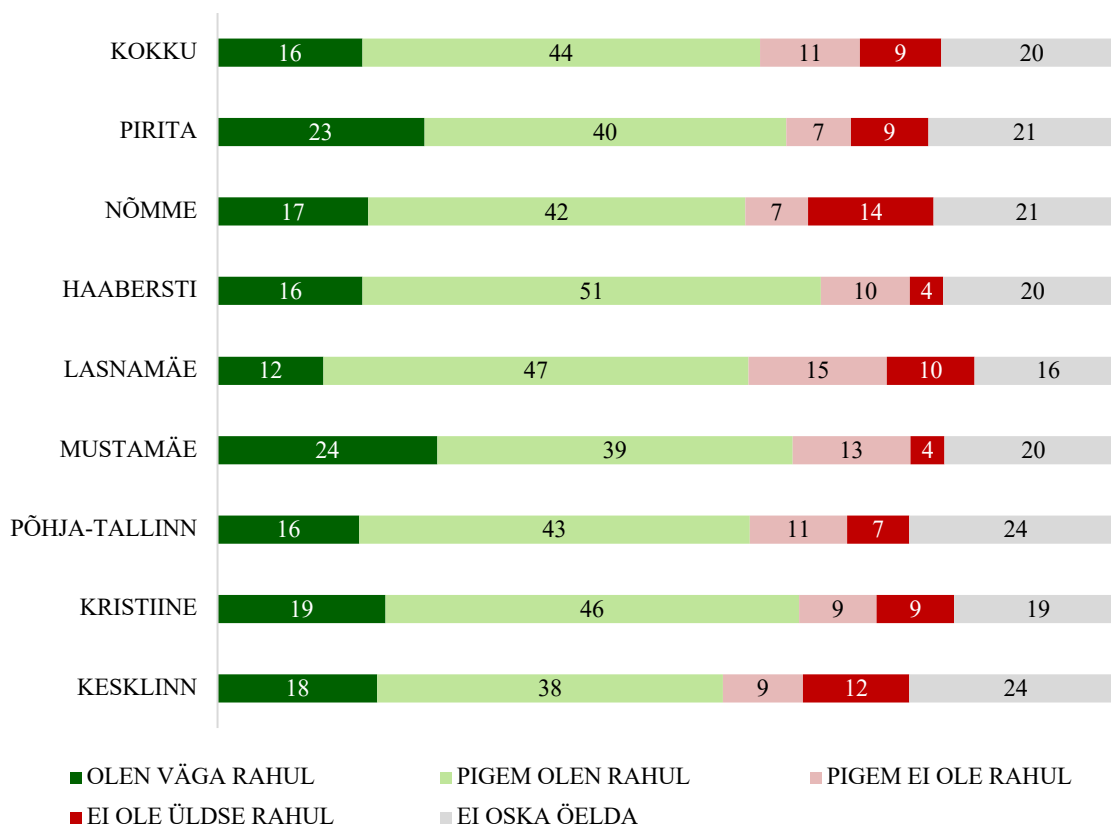
Joonis 11. Rahulolu postkontorite piisavusega oma linnaosas (% , N=800)

Postkontorite füüsilise ligipääsetavusega on pigem või väga rahul 58% pealinlastest, pigem või üldse ei ole rahul 27% tallinlastest (joonis 12). Keskmisest enam on postkontorite ligipääsetavusega rahul 15–44-aastased ning Pirita, Nõmme, Haabersti ja Mustamäe elanikud, mitte rahul aga üle 60-aastased ning Lasnamäe, Kesklinna ja Põhja-Tallinna elanikud.

Joonis 12. Rahulolu postkontorite füüsilise ligipääsetavusega (% , N=800)

Postkontorite lahtiolekuaegadega on pigem või väga rahul 60% pealinlastest, pigem või üldse ei ole rahul viiendik elanikest ning viiendik ei osanud hinnangut anda (joonis 13). Keskmisest enam on postkontorite lahtiolekuaegadega rahul mehed, 15–29-aastased ning Haabersti, Mustamäe ja Kristiine elanikud, mitte rahul aga naised, üle 60-aastased ning Lasnamäe elanikud.

Joonis 13. Rahulolu postkontorite lahtiolekuaegadega (% , N=800)

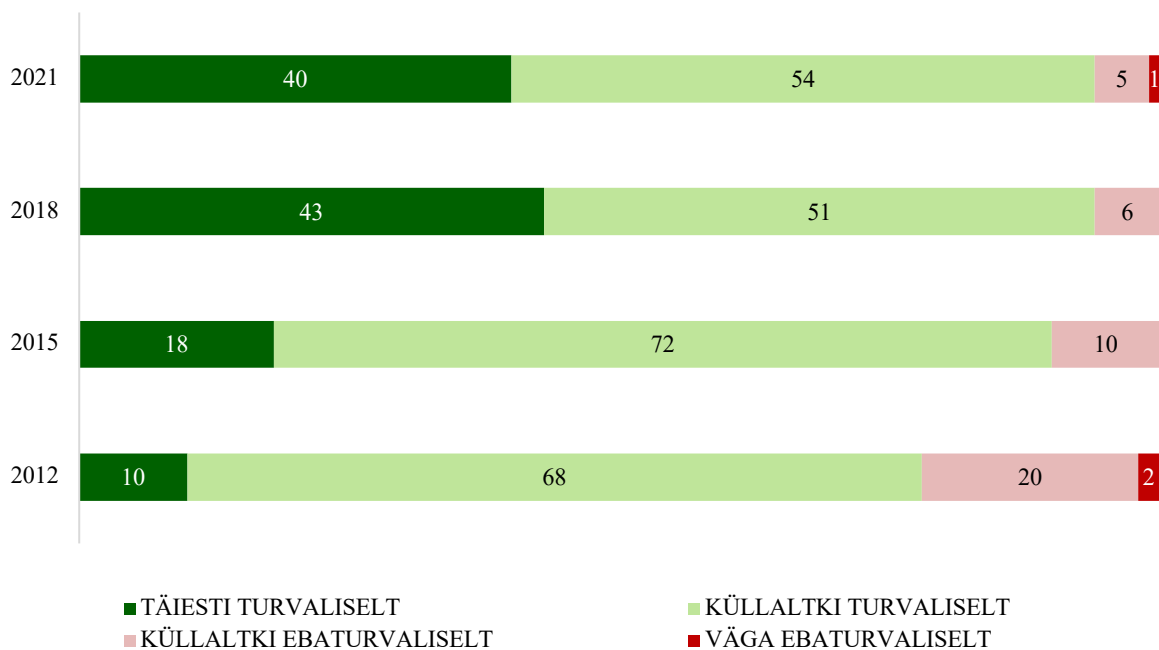
2. TURVALISUS JA MUNITSIPAALPOLITSEI

Käesolevas peatükis on esitatud ülevaade Tallinna elanike hinnangutest oma linnaosa turvalisusele. Samuti vaadeldakse kokkupuudet munitsipaalpolitseiga ja rahulolu nende tööga.

2.1 Turvatunne oma linnaosas

Viimase 12 kuu jooksul on enamik pealinlastest (94%) tundnud end oma linnaosa avalikes kohtades küllaltki või täiesti turvaliselt (joonis 14). Keskmisest enam on end turvaliselt tundnud mehed ja eestlased ning ebaturvaliselt naised ja mitte-eestlased.

Perioodil 2012-2018 tallinlaste turvatunne oma linnaosas kasvas ning 2018. aastal stabiliseerus. 2021. aastal vähenes küll mõnevõrra end täiesti turvaliselt tundvate elanike osakaal (3% võrra).

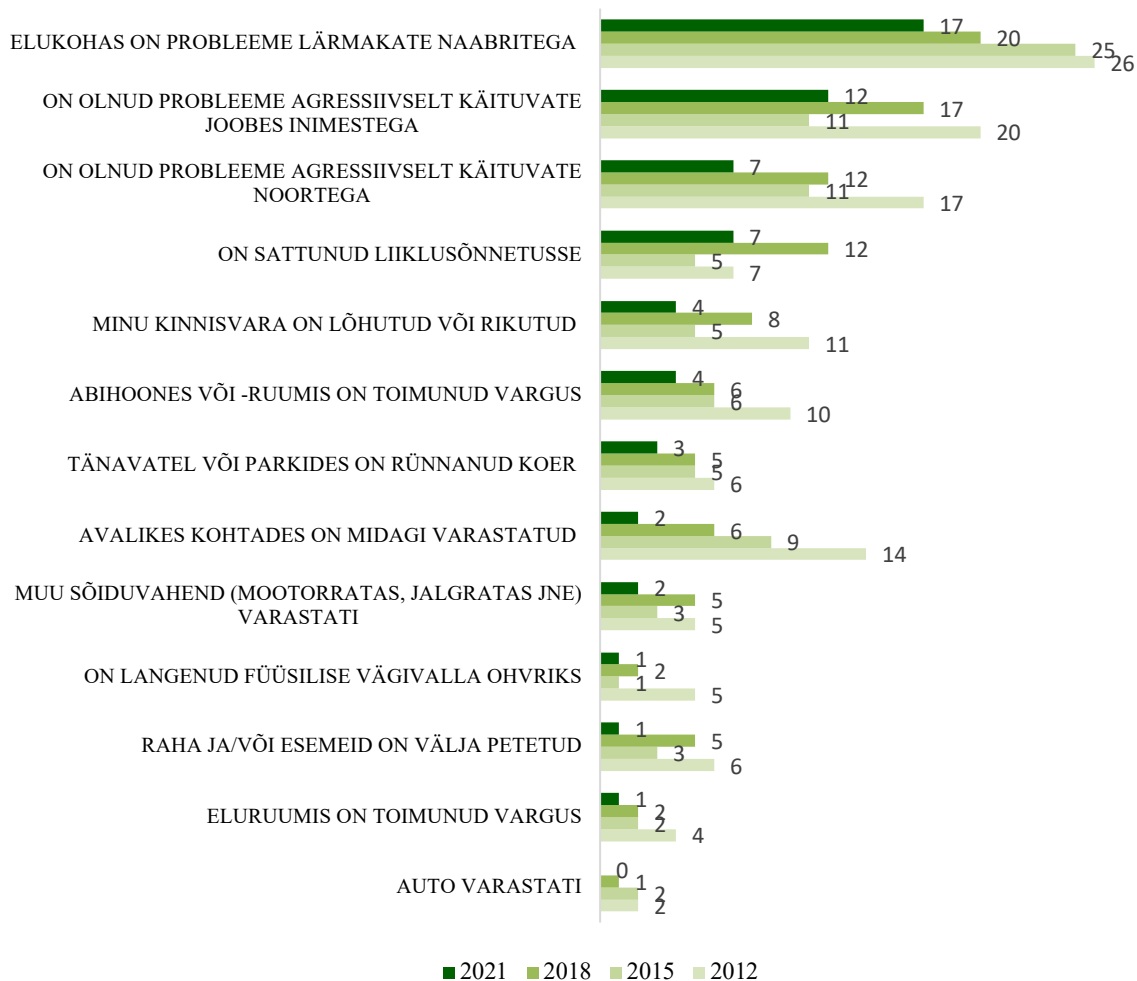
Joonis 14. Tallinlaste turvatunne oma linnaosa avalikes kohtades viimase 12 kuu jooksul aastate lõikes (% , N=795)

2.2 Kokkupuude kuritegevusega või muu ebameeldivusega oma linnaosas

Viimase 12 kuu jooksul on oma linnaosas erinevate kuritegevusliikide või muude ebameeldivustega kokku puutunud 36% pealinlastest või nende pereliikmetest (joonis 15). Kõige enam on olnud ebameeldivusi seoses lärmakate naabrite (17%), agressiivselt käituvate joobes inimeste (12%) või noortega (7%), lisaks on veidi sagedamini satunud ka liiklusõnnetustesse (7%). Kõikide muude kuriteoliikide ja ebameeldivustega on kokkupuude olnud vähem kui 4% elanikel.

Keskmisest enam on viimase 12 kuu jooksul sattunud liiklusõnnetustesse 15-29-aastased või nende pere liikmed. Agressiivselt käituvate joobes inimestega on olnud probleeme keskmisest enam 15–44-aastastel pealinlastel või nende pereliikmetel.

Võrreldes varasemate aastatega (2012, 2015, 2018) on vähenenud Tallinna elanike kokkupuude kõikide kuriteoliikide ja ebameeldivustega.

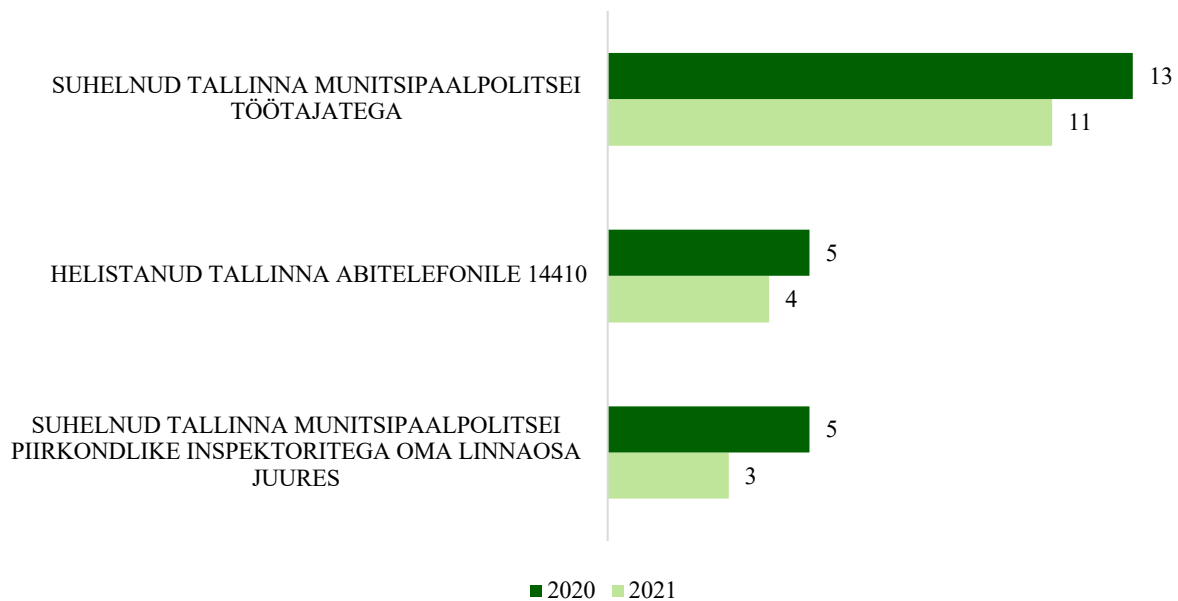

Joonis 15. Kokkupuude erinevate kuriteoliikidega oma linnaosas aastate lõikes (% , N=800)

2.3 Kokkupuude ja rahulolu munitsipaalpolitsei tööga

Viimase 12 kuu jooksul on 13% tallinlastest suhelnud Tallinna munitsipaalpolitseiga, 5% on suhelnud oma linnaosas MUPO piirkondlike inspektoritega ning sama palju on helistanud Tallinna abitelefoni 14410 (joonis 16). Võrreldes 2020. aastaga on kokkupuude Tallinna munitsipaalpolitseiga veidi kasvanud.

Keskmisest enam on munitsipaalpolitsei töötajatega suhelnud 15–44-aastased ning Kesklinna, Kristiine ja Põhja-Tallinna elanikud, Tallinna abitelefoni 14410 on helistanud keskmisest enam 30–44-aastased.

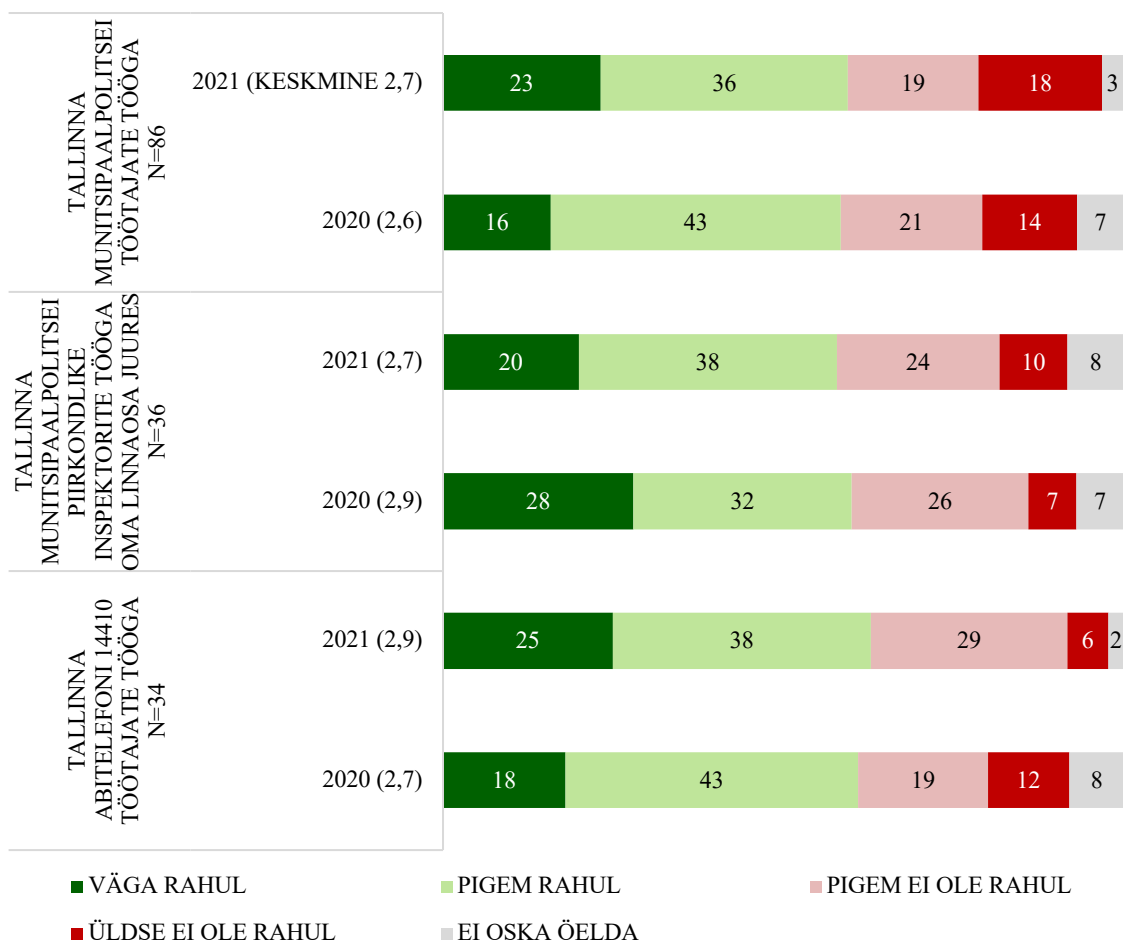
Joonis 16. Kokkupuude Munitsipaalpolitseiga (%), N=800)

Munitsipaaltöötajate tööga kokkupuutunud isikutest oli 59% pigem või väga rahul, 37% pigem ei olnud või ei olnud üldse rahul. Piirkondade inspektoritega oli 58% pigem või väga rahul, 34% ei olnud pigem või üldse rahul. Tallinna abitelefoni 14410 töötajate tööga oli 63% pigem või väga rahul, 35% pigem ei olnud või ei olnud üldse rahul.

Võrreldes 2020. aastaga on rahulolu Tallinna munitsipaalpolitsei töötajate tööga kasvanud 2,6-lt 2,7-pallini¹ ning Tallinna abitelefoni 14410 töötajate tööga 2,7-lt 2,9-pallini, samas rahulolu linnaosade inspektorite tööga on langenud 2,9-lt 2,7 pallini (joonis 17).

Keskmisest enam jäid munitsipaalpolitsei töötajate tööga rahule mitte-eestlased.

¹ 4-palli skaala (1= üldse ei ole rahul...4=väga rahul)

Joonis 17. Munitsipaalpolitseiga kokkupuutunud elanike rahulolu nende tööga (%)

Pealinlased, kes jäid **munitsipaalpolitsei ametnike tegevusega rahule**, tõid põhjenduseks, et ametnikud lahendasid probleemi (12 korda) või vähemalt püüdsid seda teha (9), ametnikel oli kiire reaktsioon (8) ning meeskonnal oli positiivne hoiak (3).

Pealinlased, kes ei jäänud munitsipaalpolitsei ametnike tegevusega rahule, leidsid, et ametnikud ei aita probleeme lahendada (12 korda), teevad kergekäeliselt trahvi (4) või on ebaprofessionaalsed (4).

Pealinlased, kes jäid **munitsipaalpolitsei piirkondlike inspektorite** tegevusega rahule, põhjendasid seda sellega, et ametnikud lahendasid üldiselt probleemi (8 korda) ning mitterahulolijad tõid põhjendusena välja, et nad ei saanud asjakohast abi (3) või kokkupuude oli lihtsalt ebameeldiv (2).

Pealinlased, kes jäid **abitelefoni 14410 töötajate** tegevusega rahule, põhjendasid seda nende probleemidele lahenduse leidmisega (18 korda), samas kui mitterahulolijad väljendasid nõrkimust, et loodetud abi jäi saamata (7).

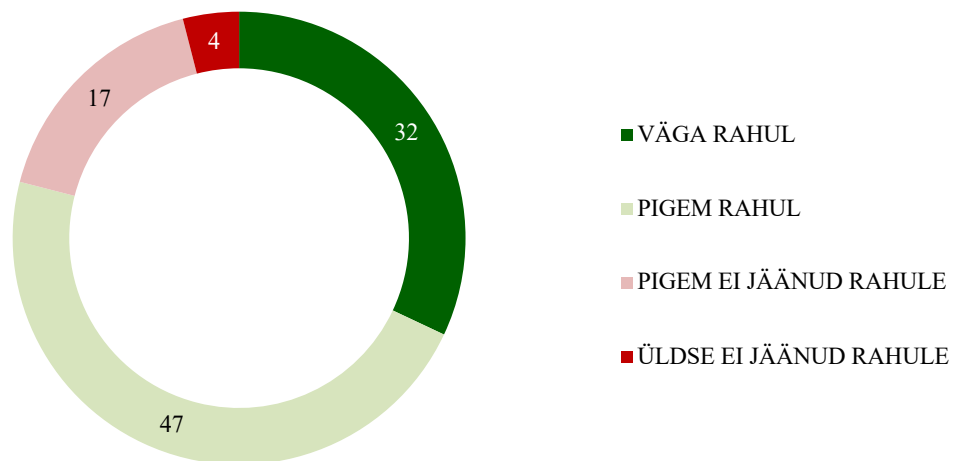
3. LASTEKAITSE

3.1 Kokkupuude lastekaitsetöötajatega ja rahololu nende tööga

Viimase 12 kuu jooksul oli Tallinna lastekaitsetöötajatega kokku puutunud 5% pealinlastest, kellest 79% olid nende tööga pigem või väga rahul, samas kui viiendik pigem ei olnud või ei olnud üldse rahul (joonis 18).

Keskmisest enam oli lastekaitsetöötajatega kokku puutunud 15–44-aastased ja lastega leibkonnad.

Tallinna lastekaitsetöötajatega rahul olivad põhjendasid oma hinnangut sellega, et nad on professionaalsed (14 korda), heatahtlikud ning abivalmid (7) ning reageerivad olukorrale kiiresti (2). Rahulolematust põhjendati töötajate huvipuuduse (3 korda) ja ebapädevusega (4).

Joonis 18. Rahulolu Tallinna lastekaitsetöötajatega (% , N=39)

4. ELUASE

Käesolevas peatükis on esitatud ülevaade tallinlaste tegelikest ning eelistatavatest eluasemetüüpidest. Lisaks käsitletakse praeguse eluaseme omandiküsimust ning eluruumiga rahulolu.

4.1 Praegune ja soovitav eluaseme tüüp

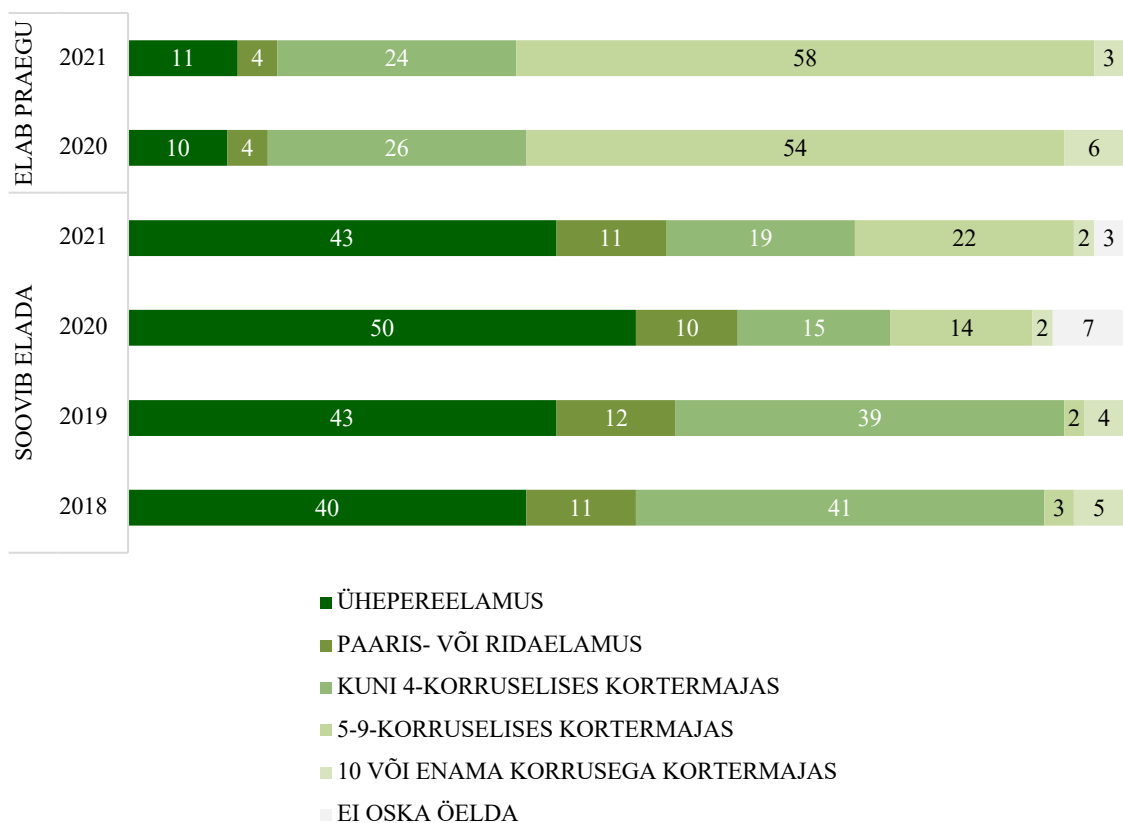
Enamus pealinlastest elab kortermajades (85%), 11% ühepereelamutes ning 4% paaris- või ridaelamutes (joonis 19). Samas peab kortermaja eluasemenä esimeseks eelistuseks vaid 43% pealinlastest, sama palju eelistaks elada ühepereelamus ja 11% paaris- või ridaelamus.

95% ühepereelamutes elavatest inimestest sooviks elada just seda tüüpi elamus, kus nad praegu elavad. 59% paaris- või ridaelamus elavatest pealinlastest sooviks elada samuti paaris- või ridaelamus. Kortermaja elanikest sooviks pooled elada kortermajades, kuid pigem väiksemates 4-korruselistes majades, 48% sooviks aga elada ühepere-, paaris- või ridaelamus.

Võrreldes 2020. aastaga ei ole eluaseme tüüpide jaotuses märkimisväärseid muutusi toimunud, veidi on kasvanud nende osakaal, kes elab ühepereelamus või 5–9-korruselistes majades, kahanenud aga nende osakaal, kes elavad väiksemates või suuremates kortermajades (5-9 korrust). Kui 2020. aastal on korteris elada soovijate osakaal 13% võrra kasvanud ning ühepereelamus elamist eelistajaid 7% võrra vähem, siis 2021. aasta osakaalud on taakord sarnased perioodile 2018-2019.

Keskmisest enam elavad ühepereelamus, paaris- või ridaelamus ning kuni 4-korruselistes majades eestlased ning kõrgharidusega pealinlased, suuremates korterelamutes aga mitte-eestlased ning kuni keskhariduse või madalama haridusega pealinlased. Linnaosade lõikes elavad keskmisest enam ühepere-, paaris- või ridaelamus Kristiine, Haabersti, Nõmme ning Pirita elanikud. Põhja-Tallinna ja Kesklinna elanikud elavad keskmisest enam 4–9 korruselistes majades ning Mustamäe ja Lasnamäe elanikud 5- korruselistes või suuremates majades.

15–44-aastased ning Nõmme, Pirita ja Haabersti elanikud eelistaksid keskmisest enam elada ühepere-, paaris- või ridaelamus, korterelamuid eelistavad aga üle 44-aastased pealinlased ning Mustamäe, Lasnamäe ja Kesklinna elanikud.

Joonis 19. Eluasemeks oleva hoone tüüp ning eelistatud hoone tüüp (% , N=800)

4.2 Eluaseme omandus

Tallinlastest 86% elab eluasemes, mis on kas tema enda või tema leibkonnaliikme omanduses (joonis 20). Pealinlastest 11% elab mõnele teisele eraisikule, firmale või organisatsioonile kuuluvas eluruumis ning 2% sugulasele-tuttavale või kohalikule omavalitsusele (munitsipaalkorter) kuuluvas eluruumis. Võrreldes 2019-2020. aastaga on muutused eluaseme tüüpide omanikusuhetes olnud väikesed (kuni +/- 3%).

Eluruume omavad isiklikult keskmisest enam üle 45-aastased pealinlased.

Joonis 20. Eluaseme omandus (% , N=800)

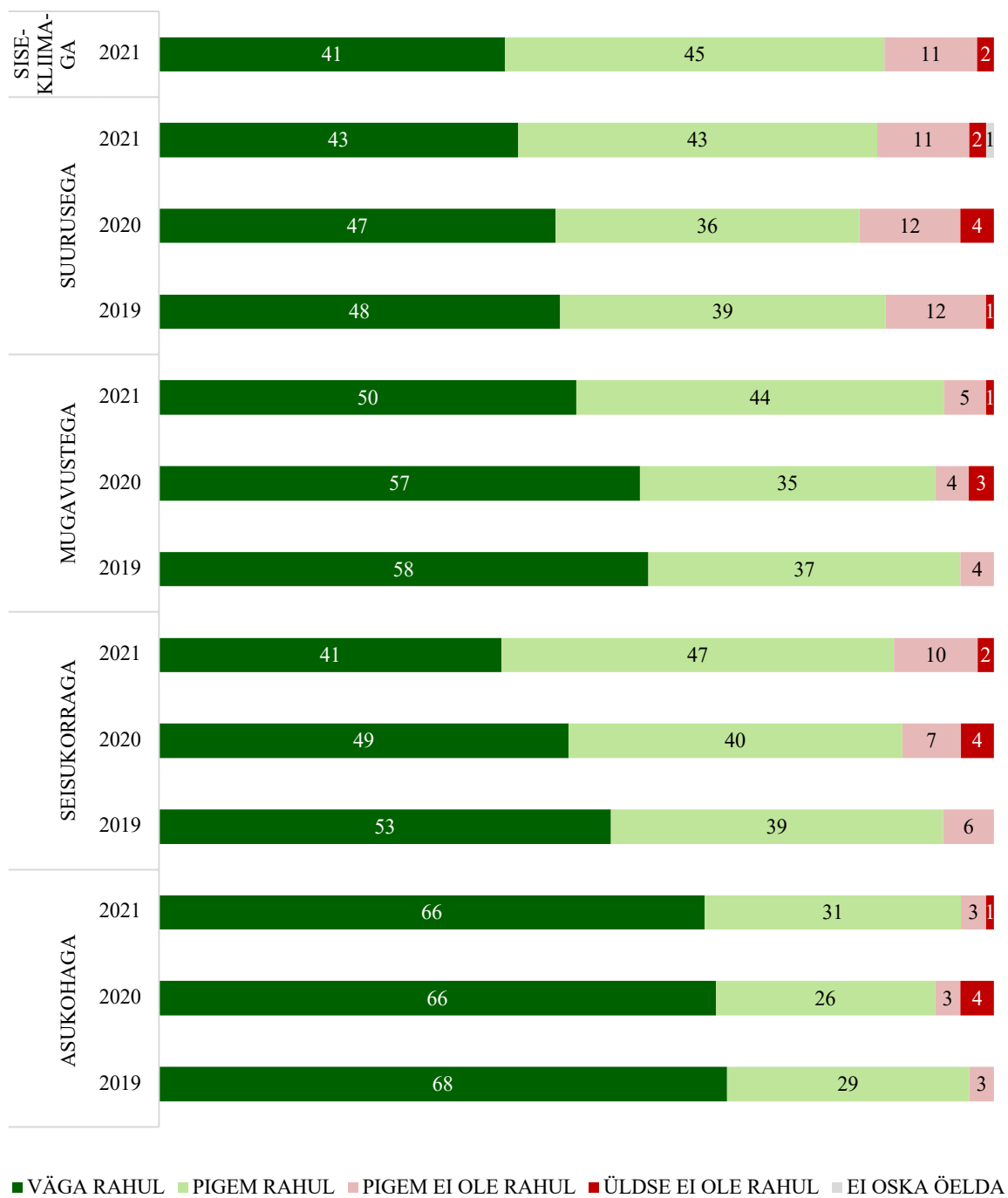
4.3 Rahulolu eluasemega

Rahulolu praeguse eluasemega hinnati lähtuvalt viiest aspektist – eluruumi asukoht, seisukord, mugavus, sisekliima (temperatuur ja õhuniiskus) ning suurus.

Valdav osa tallinlastest on oma eluruumiga pigem või väga rahul: eluruumi asukohaga on väga või pigem rahul 97%, mugavustega 94%, seisukorraga 88%, suurusega 86% ning sisekliimaga 86% elanikest (joonis 21).

Keskmisest enam on eluruumi asukohaga rahul Kesklinna ja Nõmme elanikud, seisukorraga 15–29-aastased pealinlased, mugavustega Mustamäe elanikud ning suurusega üle 60-aastased tallinlased.

Kuigi perioodil 2019-2021 on oma eluruumiga rahulolijate osakaal üldiselt kasvanud, siis väga rahul olijate osakaal on siiski iga aastaga kõikides eluruumi iseloomustavates näitajates langenud.

Joonis 21. Rahulolu eluasemega perioodil 2019-2021 (% , N=800)

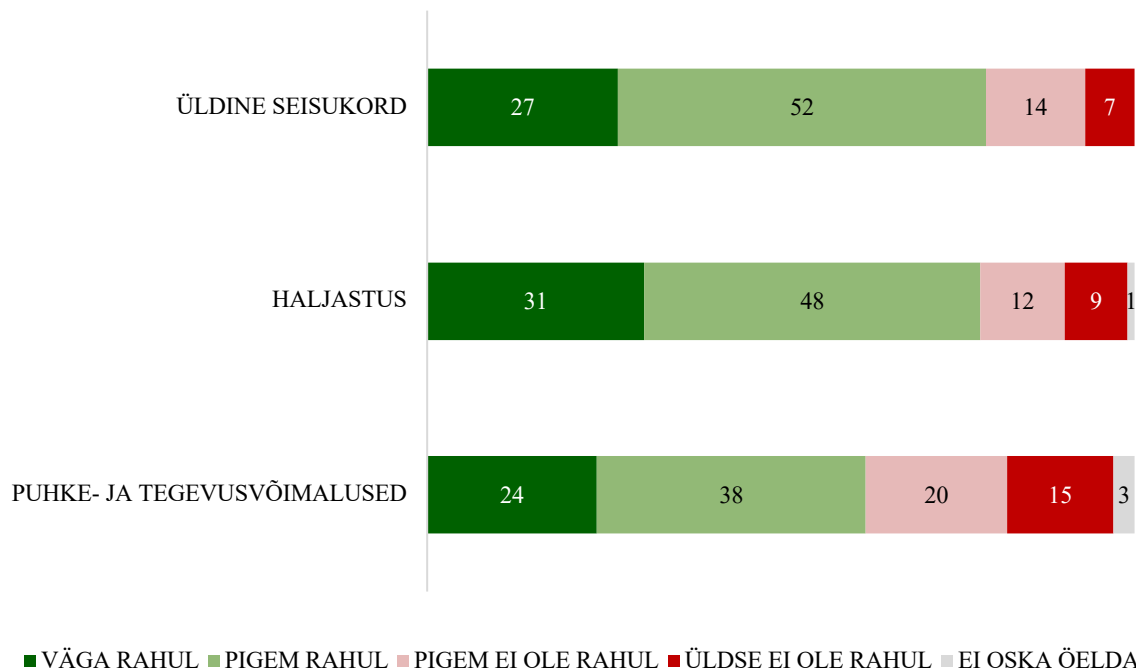
4.4 Rahulolu kortermaja hoovialaga

Korterelamutes elavatest tallinlastest elab 81% enne 2000. aastat ehitatud korterelamus, 18% elab uuemates korterelamutes ning 1% ei oska öelda, kui vanas korterelamus nad elavad.

Keskmisest enam elavad vanemates kortermajades (enne 2000. aastat ehitatud) üle 45-aastased, alg- või põhiharidusega pealinlased ning Mustamäe, Lasnamäe ja Põhja-Tallinna elanikud.

Vanemas, enne 2000. aastat ehitatud korterelamus elavatelt tallinlastelt küsiti, kui võrd rahul on nad oma korterelamute hoovialade üldise seisukorra, puhke- ja tegevusvõimaluste ning haljastusega. Nii üldise seisukorra kui ka haljastusega on pigem või väga rahul 79% kortermajade elanikest, puhke- ja tegevusvõimalustega on rahul 62% elanikest (joonis 22).

Majade üldise seisukorraga on keskmisest enam rahul 45–59-aastased.

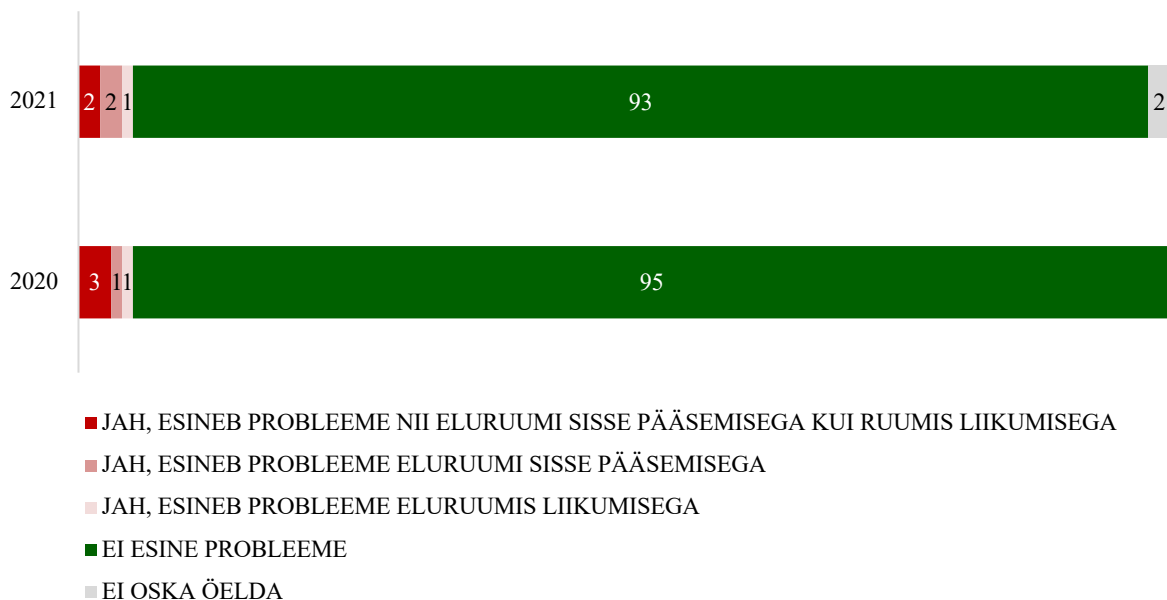
Joonis 22. Vanemate kortermajade (enne 2000. aastat ehitatud) elanike rahulolu oma elamu hoovialaga (% , N=552)

4.5 Eluaseme ligipääsetavus erivajadusega elanikele

Seoses tervisliku seisundi või erivajadusega on esinenud eluruumi pääsemisel probleeme 5% tallinlastest, nendest 2% on olnud probleeme nii eluruumi sissepääsemisel kui ka ruumis liikudes, 2% ainult eluruumi sissepääsemisel ning 1% ainult eluruumis liikudes (joonis 23).

Võrreldes 2020. aastaga on probleemide esinemissagedus jäänud samaks.

Kõige enam põhjustavad erivajadusega elanikele eluasemele ligipääsemisel probleeme trepid, liftide ja välistrepi käsipuude puudumine, välisuksest liftini pääsemine ning ratastooli või tugiraamiga liikumine.

Joonis 23. Eluruumi pääsemisega seotud probleemid (% , N=800)

5. MAJANDUSLIK TOIMETULEK

Käesolevas peatükis on esitatud ülevaade tallinlaste majanduslikust toimetulekust ning 2021. aasta sügisest energiahindade tõusu mõjust elanike energiatarbimisele ja säästmisele.

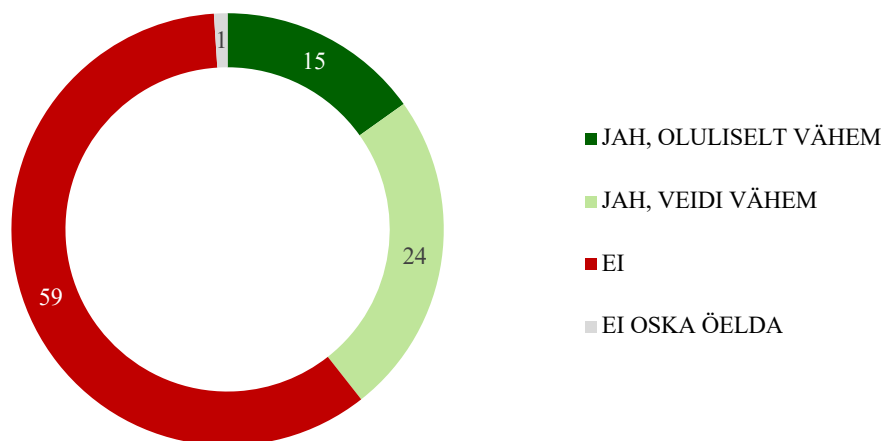
5.1 Muudatused energiatarbimises

2021. aasta sügisese elektri hinna tõusu tõttu on hakanud 15% elanikest tarbima elektrit oluliselt vähem ja neljandik veidi vähem, samas kui 59% elektri tarbimine ei ole seetõttu vähenenud (joonis 24). 1% elanikest ei osanud öelda, kas nad tarbisid kõrgema elektri hinna tõttu vähem elektrit.

Seoses sügisese elektri hinna tõusuga on keskmisest enam vähendanud oluliselt elektri tarbimist üle 60-aastased, eestlased ning Nõmme, Pirita ja Põhja-Tallinna elanikud, natuke on tarbimist piiranud keskmisest enam 15–44-aastased ning Põhja-Tallinna ja Haabersti elanikud.

Elektrit soovitud nii oluliselt (24%) kui veidi vähem (35%) tarbinud on teiste eluaseme tüüpidega võrreldes enim paarismajade ja ridaelamute elanikud.

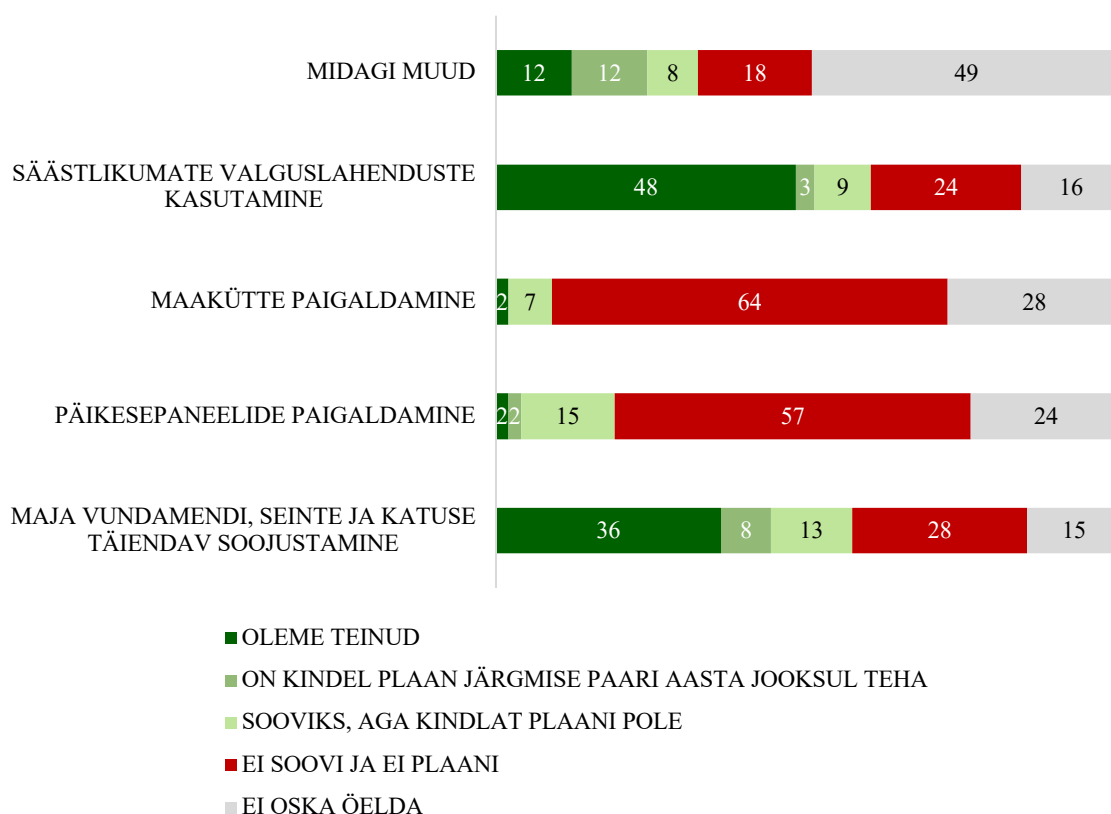
Leibkonna sissetuleku ja elektri tarbimise vahel olulist seost ei ilmnenud.

Joonis 24. Kas Te olete sellel sügisel elektri hinna tõusu tõttu tarbinud elektrit vähem kui Te oleks tegelikult soovinud? (% , N=800)

Tallinlastelt uuriti, mida on nad ise oma majas või korteriühistuga kortermajas energiatarbimise vähendamiseks või muutmiseks teinud või kavatsevad teha.

Kõige enam on energiatarbimise vähendamiseks võetud kasutusele säästlikumad valguslahendused (48%) või soojustatud maja vundamenti, seinu ja katust (36%) (joonis 25). Oluliselt vähem on elektritarbimise muutmiseks paigaldatud maakütet (2%) või päikesepaneele (2%). 12% eramu omanikest või korteriühistutest on võtnud kasutusele muid lahendusi nagu kütteseadmete vahetus (4 korda), elektritööd (3), maja kapitaalremont (2) ja üldine energiatarbimise vähendamine (4). Samas tõid 2 vastajat välja, et soovitakse muutusi teha, kuid ei saada selleks ametlikku luba.

Joonis 25. Mida järkevast olete oma kodus kas ise või koos korteriühistuga energiatarbimise vähendamiseks või muutmiseks teinud või mida kavatsete teha?(%, N=800)

Keskmisest enam on maja soojustanud üle 45-aastased ning Mustamäe, Lasnamäe ja Kristiine elanikud ning säästlikumaid valguslahendusi võtnud kasutusele 45–59-aastased.

Maja vundamenti, seinu ja katust on täiendavalt soojustanud enim 5-9-korruseliste (41%) ja 10 või enama korruseliste (39%) kortermajade ning paaris- või ridaelamute (37%) elanikud. Samas ühepereelamute ja kuni 4-korruseliste kortermajade elanikest on seda teinud alla 30%.

Tulevikus soovitakse oma majas või kortermajas kõige enam energiat säästa läbi maja soojustamise (21%), päikesepaneelide paigaldamise (17%) ja säästlikuid valguslahendusi

kasutusele võttes (12%). Maakütte paigaldamist eelistavad 7% pealinlastest ning muid energia säästmise lahendusi viiendik elanikest.

Keskmisest enam on maja soojustamise plaan 30–44- ja üle 60-aastastel pealinlastel ning Pirita, Põhja-Tallinna ja Nõmme elanikel, päikesepaneelide paigaldamise plaan on aga enim eestlastel ning Pirita elanikel.

5.2 Hinnangud majanduslikule toimetulekule

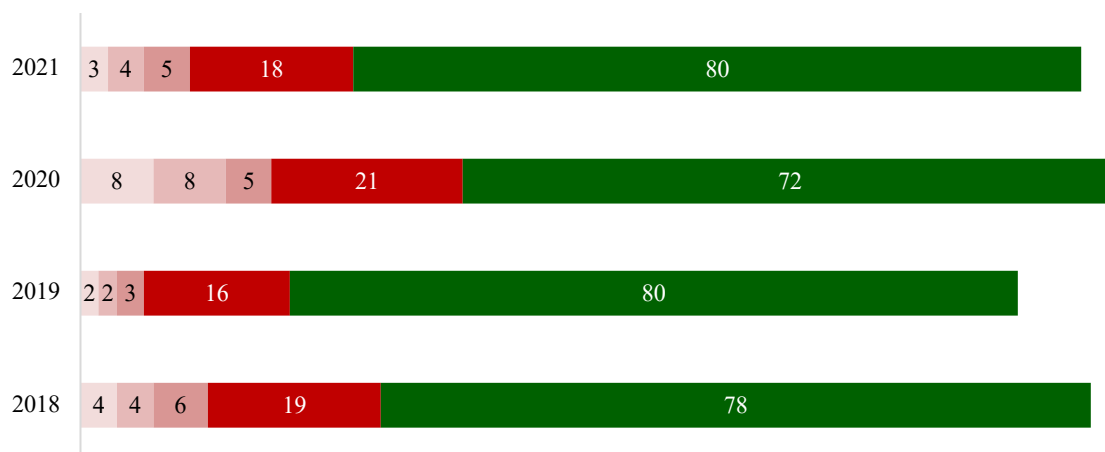
Viimase 12 kuu jooksul on igal viiendal tallinlasel olnud raskusi majanduslikult toime tulla.

2021. aastal on kõige enam probleeme seoses sellega, et elanikel ei ole piisavalt raha või ei ole võimalik laenata hädavajalikeks suurteks väljaminekuteks (18%) (joonis 26). 5% elanikel ei ole sageli piisavalt raha kommunaalteenuste ja 4% toidu ja esmatarbekaupade eest tasumiseks ning 3% on probleeme võlgade ja laenude tagasi maksmisel.

Keskmisest enam ei olnud piisavalt raha toidu ja esmatarbekaupade ostmiseks keskharidusega pealinlastel. Kommunaalteenuste eest tasumine oli sageli probleemiks keskmisest enam mitte-eestlastel ning Põhja-Tallinna elanikel ning keskharidusega pealinlastel. Hädavajalikeks suuremateks väljaminekuteks ei olnud piisavalt raha keskmisest enam mitte-eestlastel ning alg-, põhi- ja keskharidusega pealinlastel.

2018-2019. aastal oli pea iga viies pealinlane majanduslikult raskes olukorras, 2020. aastal olid majanduslikud probleemid jõudnud juba iga kolmanda elanikuni, samas 2021. aastal vähenes majanduslikes raskustes olevate elanike osakaal taaskord viiendikuni.

Alates 2018. aastast esineb kõige enam olukorda, kus ei ole piisavalt raha või ei ole ka võimalik laenata hädavajalikeks suurteks väljaminekuteks. Võrreldes 2020. aastaga oli 2021. aastal vähenenud 4% võrra nende tallinlaste osakaal, kellel on olnud probleeme toidu või esmatarbekaupade ostmisega ning 5% võrra nende osakaal, kellel on olnud probleeme võlgade ja laenude tagasimaksmisega.

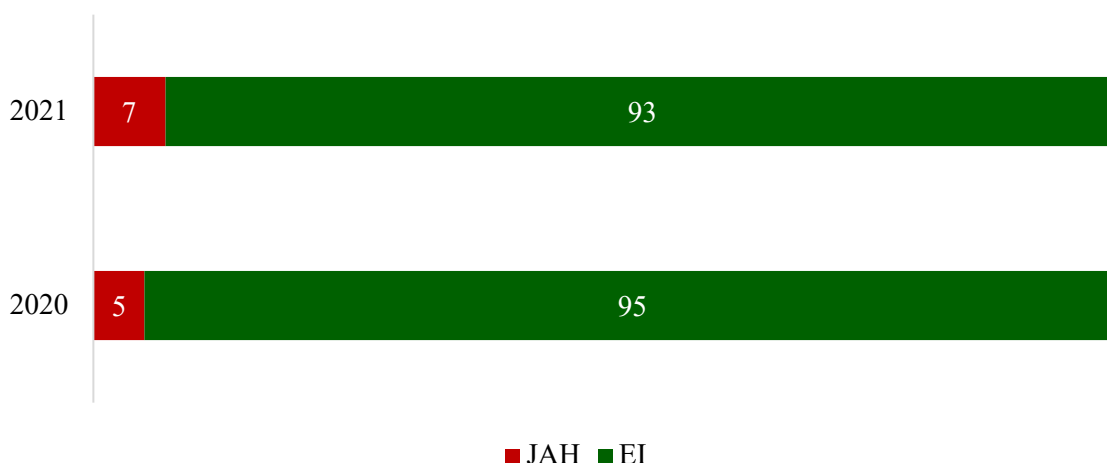

- ON PROBLEEME VÕLGADE JA LAENUDE TAGASIMAKSMISEGA
- SAGELI EI OLE PIISAVALT RAHA TOIDU JA ESMATARBEKAUPADE OSTMISEKS
- SAGELI EI OLE PIISAVALT RAHA KOMMUNAALTEENUSTE EEST TASUMISEKS
- EI OLE PIISAVALT RAHA (NING POLE KA VÕIMALIK LAENATA) HÄDAVAJALIKEKS SUUREMATEKS VÄLJAMINEKUTEKS
- MITTE ÜHTEGI NENDEST

Joonis 26. Majanduslikud probleemid, millega on Tallinnas elav leibkond viimase 12 kuu jooksul kokku puutunud (% , N=800)

6. HINNANGUD AVALIKU RUUMI VÕI ÜHISTRANSPORDI LIGIPÄÄSETAVUSELE

Viimase 12 kuu jooksul on 7% tallinlastest esinenud terviseprobleemide, erivajaduse või lapsevankriga liiklemisega seoses probleeme Tallinnas ringi liikumisel või ühistranspordi kasutamisel (joonis 27). Võrreldes 2020. aastaga on liiklemisprobleemidega elanike osakaal kasvanud 2% võrra.

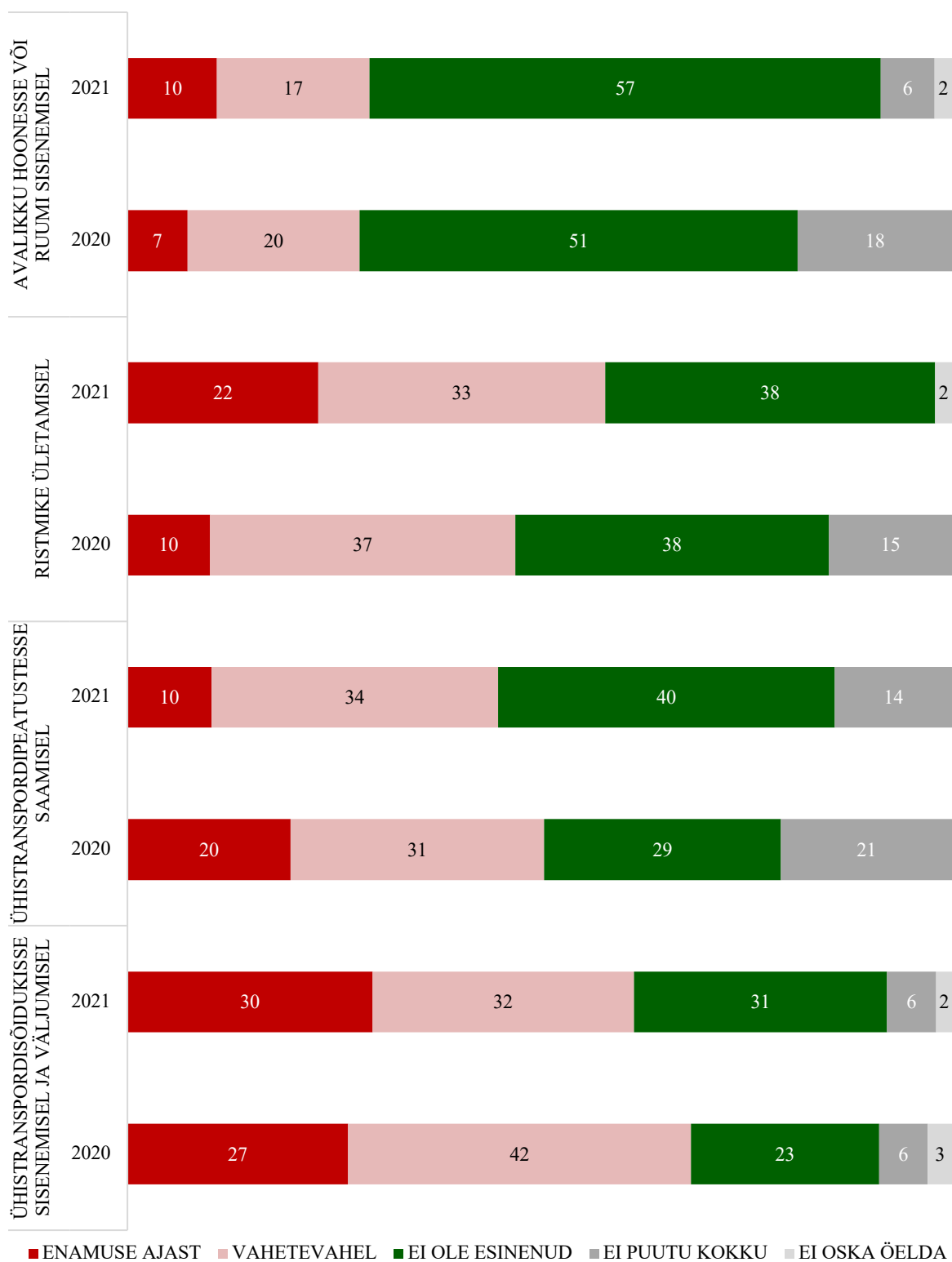

Joonis 27. Kuivõrd on viimase 12 kuu jooksul Tallinnas ringi liikumisel või ühistranspordi kasutamisel esinenud raskusi terviseprobleemide või erivajaduse tõttu või lapsevankriga liikudes? (% , N=800)

Keskmisest enam on Tallinnas ringi liikumisel või ühistranspordi kasutamisel esinenud raskusi terviseprobleemide, erivajaduse või lapsevankriga liikumise tõttu naistel, eestlastel ning lastega leibkondadel.

Erivajadustega, tervise probleemidega või lapsevankriga liiklejalatel on kõige enam esinenud probleeme ühistranspordi sisenemisel või väljumisel (62%), kuid ka ristmike ületamisel (55%). Veidi vähem on probleeme esinenud ühistranspordi peatusesse pääsemisel (44%) ja avalikku hoonesse sisenemisel (27%) (joonis 28).

Võrreldes 2020. aastaga on 8% enam neid, kellel on probleeme ristmike ületamisega, samas on 7% võrra vähenenud nende osakaal, kellel on esinenud probleeme ühistranspordi peatusesse pääsemisel või ühistranspordi sisenemisel/väljumisel. Avalikesse hoonetesse sisenemisel on probleemide esinemissagedus jäänud samaks.

Joonis 28. Tallinlaste, kellel on tervisliku seisundi, erivajaduse või lapsevankriga liiklemisega avalikus ruumis probleeme esinenud, kogetud raskused (% , N=54)

Elanikel, kes olid avalikus ruumis liikumisel probleeme kogenud, paluti nende probleemide olemust ka täpsustada. Välja toodi järgnevat:

Ühistranspordipeatusesse saamisel on tekitanud probleeme asjaolud, et liigutakse lapsevankriga ning teeservad on kõrged või peatus lund täis (6 korda), tänavad on hooldamata (5), peatused on liiga kaugel (3), raske on leida õiget peatust (2), tervislikud põhjused (2).

Ühistranspordisõidukisse sisenemisel ja väljumisel on tekitanud probleeme järgnevad asjaolud: bussiaste on liiga kõrgel (10), ühistransport ei peatu peatuses vaid kaugemal (7), uksed suletakse liiga kiiresti (6), lapsevankriga on raske liikuda (4), ülerahvastatus (3), tervislikud põhjused (2).

Ristmike ületamisel on probleeme tekitanud liiga lühike fooritsükkel (8), liiga kõrged äärekivid (4), mitte teed andvad autojuhid (3), liiga pikk kahe teeserva vahemaa (3), liiga kitsad ohutussaared (2), helifooride puudus (2), keerukus lapsevankriga liikumisel (2).

Avalikku ruumi või hoonesse sisenemisel on probleeme tekitanud raskendatud trepist liikumine (3), liiga kitsas ligipääs (2), lift puudumine (2), hooldamata teed (2) ja suunaviitade puudumine (2).

7. LASTE LIIKUMINE LINNAS

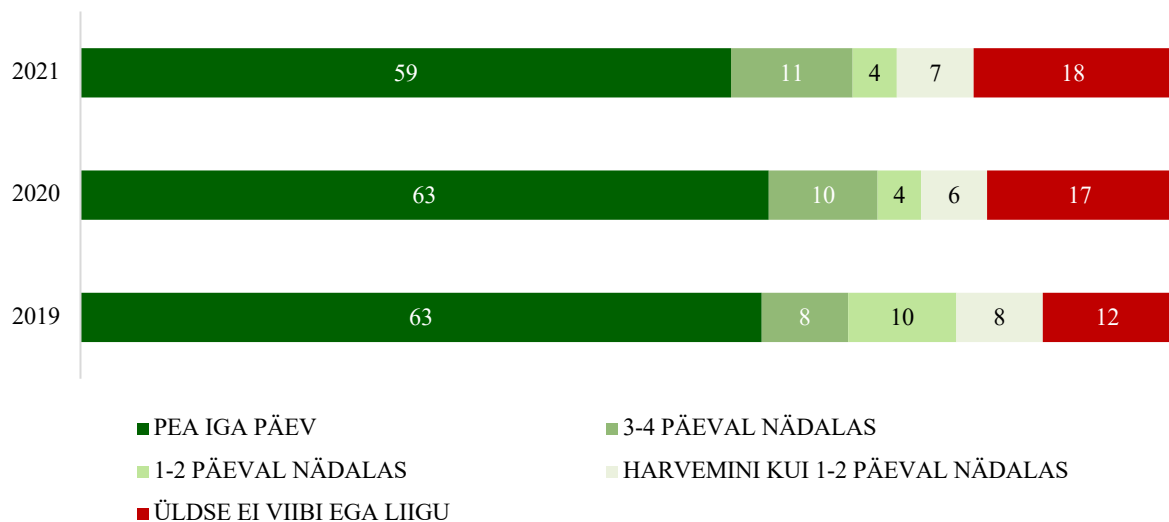
Käesolevas peatükis on esitatud ülevaade 7–12-aastaste laste ilma täiskasvanu juuresolekuta Tallinna avalikus ruumis liikumisest ning sellega seoses esinenud probleemidest.

7.1 7–12-aastaste laste liikumine avalikus ruumis

15% pealinlaste leibkondades elavatest 7-12-aastased lastest viibivad 59% pea iga päev täiskasvanu juuresolekuta Tallinna avalikus ruumis (joonis 29). Keskmisest enam liiguvad avalikus ruumis pea iga päev eesti perede lapsed, mitte-eesti perede lapsed aga pigem 3-4 päeva nädalas.

Üldse ei viibi avalikus ruumis täiskasvanu juuresolekuta 18% 7-12-aastastest lastest. Pealinlased, kelle 7-12-aastane laps ilma täiskasvanute juuresolekuta Tallinna avalikus ruumis üldse ei viibi ega liigu, tõid selle põhjusena välja asjaolu, et laps ei ole piisavalt vana (7 korral), lapsel on ilma täiskasvanuta ebaturvaline (5 korral) ning lapsel pole üldiselt vajadust avalikus ruumis viibida (6). Samuti ei viibi avalikus ruumis ilma täiskasvanuta erivajadustega laps (1). Veel toodi välja asjaolu, et laps ise ei soovi olla ilma täiskasvanuta (3).

Võrreldes 2020. aastaga on 4% võrra vähenenud nende leibkondade osakaal, kelle lapsed viibivad täiskasvanuta avalikus ruumis pea iga päev.

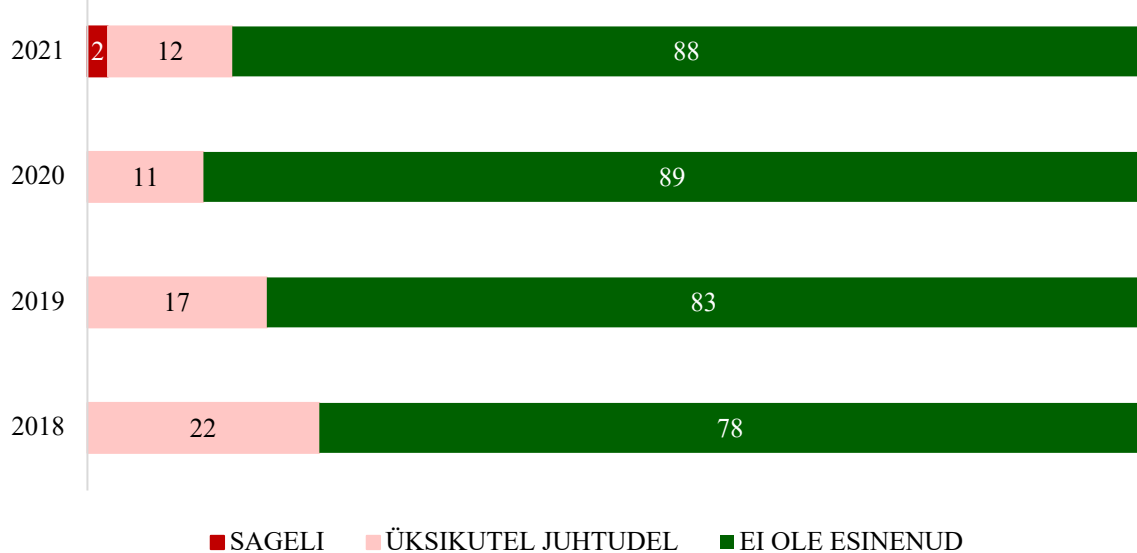
Joonis 29. Viimase 12 kuu jooksul 7–12-aastaste laste liikumine Tallinna avalikus ruumis ilma täiskasvanute juuresolekuta (% , N=98)

7.2 7-12-aastaste laste probleemid avalikus ruumis liikumisel

Viimase 12 kuu jooksul on 2% 7-12-aastastest noortest tekkinud Tallinna avalikus ruumis ilma täiskasvanuta viibimisel sageli probleeme, üksikutel juhtudel on raskusi esinenud ligi kümnendikul (joonis 30).

2018. aastal oli avalikus ruumis raskustega kokku puutunud iga viies 7-12-aastane noor. Kuni 2020. aastani vähenes nende osakaal kümnendikuni, samas 2021. aastal hakkas kasvama jällegi nende osakaal, kes ilma täiskasvanuta avalikus ruumis ringi liikudes puutuvad kokku probleemidega.

Vastajatel, kelle 7-12-aastastel lastel oli esinenud raskusi Tallinna avalikus ruumis viibimisel, paluti neid probleeme ka täpsustada. Põhjendusena toodi enim välja asjaolu, et probleemid on seotud logistikaga (4 korral), ühistranspordiga on raske liikuda (2), lastel on hirm (2) või tervislikud probleemid (1).

Joonis 30. Viimase 12 kuu jooksul 7-12-aastasel lastel raskuste esinemise sagedus ilma täiskasvanute juuresolekuta Tallinna avalikus ruumis viibimisel või liikumisel (%), N=98)

7.3 7–14-aastaste laste peamised liikumisviisid avalikus ruumis

7–14-aastaste lastega leibkondadelt uuriti, milline on praegusel ajal nende laste peamine liikumisviis kodu ja kooli vahel ning huvitegevustesse. Juhul, kui laps(ed) kasutavad mitut liikumisviisi, paluti arvestada neist peamist.

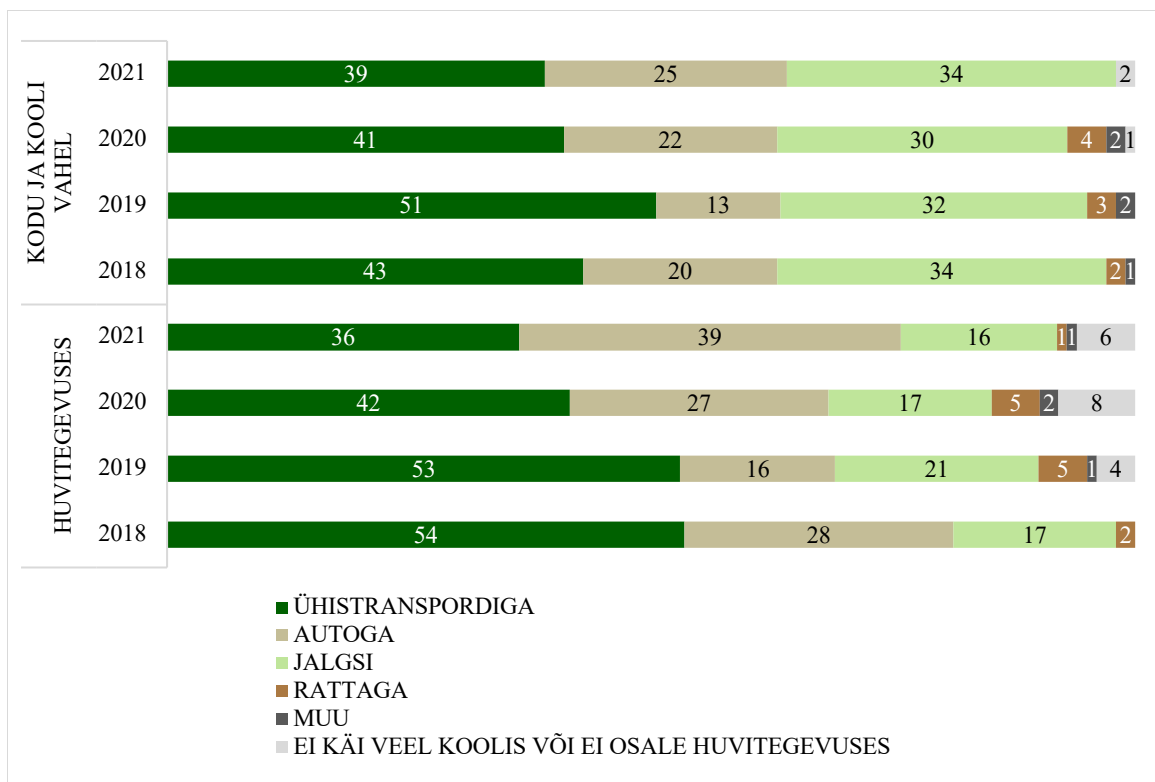
Peamiselt ühistranspordiga liikus 2021. aastal kodu ja kooli vahel 39% lastest (joonis 31). 2019. aastal kasvas 8% võrra ühistranspordi kasutamine, kuid alates 2020. aastast on selle osatähtsus taaskord kahanenud.

2021. aastal kasutas autot põhilise transpordivahendina kooli ja kodu vahel iga neljas noor. 2019. aastal kahanes autoga liikumine 7% võrra, kuid alates 2020. aastast on selle transpordiliigi osatähtsus taaskord suurenenud.

2021. aastal liikus jalgsi kooli ja kodu vahel kolmandik lastest, kuid rattaga vaid üksikud lapsed. Võrreldes varasemate aastatega on rattaga liikumine asendunud rohkem jala kõndimisega.

Lapsed viiakse huvitegevustesse ja tuuakse seal tagasi eelkõige autoga (39%), kuid lapsed liiguvad ka ühistranspordiga (36%), vähem minnakse huvitegevustesse jala (16%) ning üliharva jalgrattaga või mõnel muul viisil (1%).

Võrreldes varasemate aastatega on oluliselt vähenenud ühistranspordi kasutamine - kui 2018. aastal oli selle osatähtsus 54%, siis 2021. aastal 36%. Samas on oluliselt kasvanud laste huvitegevustesse transportimine autoga (alates 2019. aastast 23% võrra).

Joonis 31. 7–14-aastaste peamine liikumisviis Tallinna avalikus ruumis (% , N=146)

8. INFOTEHNOLOOGIA VAHENDITE KASUTAMINE JA KODUSE INTERNETIÜHENDUSE KIIRUS

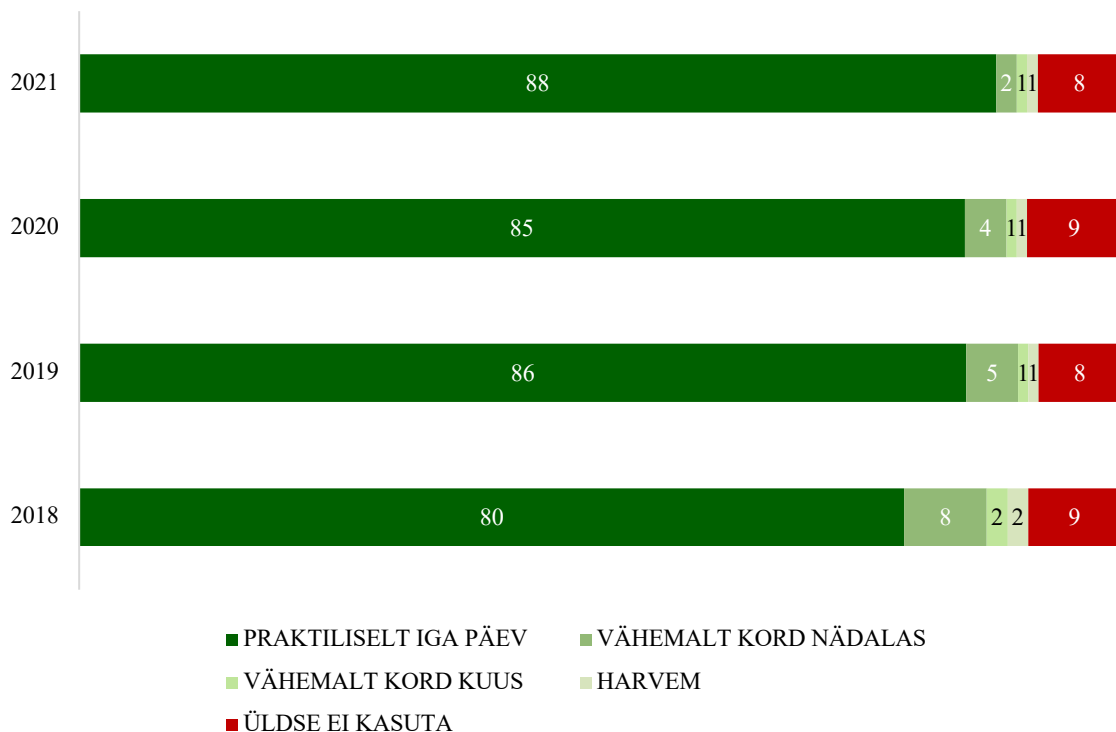
Pealinlastelt uuriti, kui võrd sagedasti kasutavad nad interneti, milliseid infotehnoloogilisi vahendeid nad kasutavad ning mis võimalused on neil kasutada internetiühendust kodus.

8.1 Interneti kasutamise sagedus

Pea 90% tallinlastest kasutab interneti sõltumata kohast ja seadmest igapäevaselt. Vähemalt korra nädalas või harvem kasutab interneti 6% tallinlastest ning 8% ei kasuta üldse (joonis 32).

Võrreldes varasemate aastatega (2018-2020) on igapäevane internet kasutamine järk-järgult tõusnud, kuid selle üldse mitte kasutajate osakaal on püsinud 8-9% juures.

Iga päev kasutavad interneti kõik 15–44-aastased elanikud, 45–59-aastastest 95% ning üle 60-aastastest 63%. Viimase vanusegrupi seas on ka kõige enam neid, kes üldse interneti ei kasuta (26%). Mida kõrgema haridusega inimene, seda tõenäolisemalt kasutab ta interneti igapäevaselt. Keskmisest enam kasutavad interneti ka lastega leibkondade liikmed.

Joonis 32. Interneti kasutamise sagedus (% , N=800)

8.2 Infotehnoloogiliste vahendite kasutamine

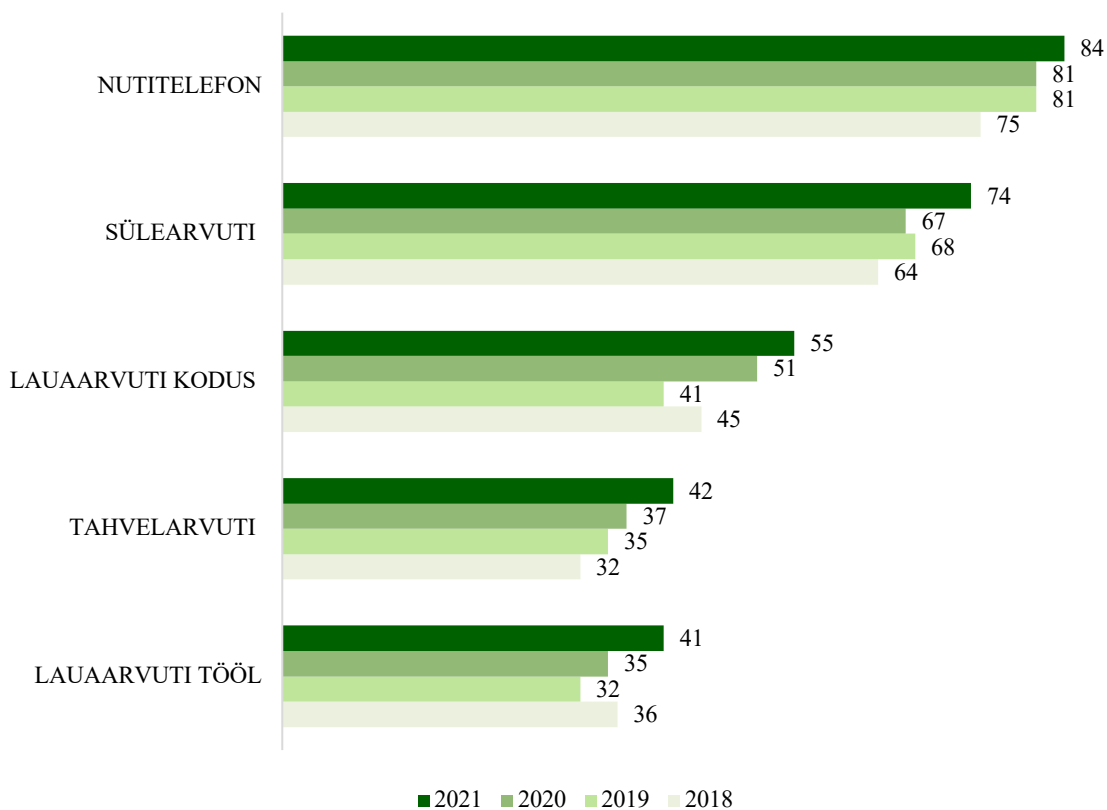
Erinevatest infotehnoloogilistest vahenditest on tallinlastel kõige suurem ligipääs nutitelefonidele (84%) ning mõnevõrra vähem sülearvutitele (74%) (joonis 33).

Sülearvuteid kasutavad keskmisest oluliselt rohkem eestlased ning kuni 49-aastased ja nutitelefonide 15–59-aastased, kõrgharidusega pealinlased ning mitte-eestlased. Mõlema vahendi kasutamine on võrreldes eelmise aastaga samuti veidi tõusnud – sülearvuti puhul 10% ja nutitelefonide puhul 3% võrra.

Infotehnoloogilistest vahenditest kasutab veidi üle poole elanikest (55%) lauaarvutit kodus ja 41% ja töö juures, 42% kasutab aga tahvelarvutit.

Lauaarvuti kasutamine kodus on sagedasem meeste, 45–59-aastaste ning mitte-eestlaste hulgas. Tööl kasutavad lauaarvutit keskmisest enam kõrgharidusega elanikud ja pealinlased. Tahvelarvutit kasutavad keskmisest enam 30–59-aastased.

Kõikide vahendite kasutamine on aastate jooksul järk-järgult kasvanud.

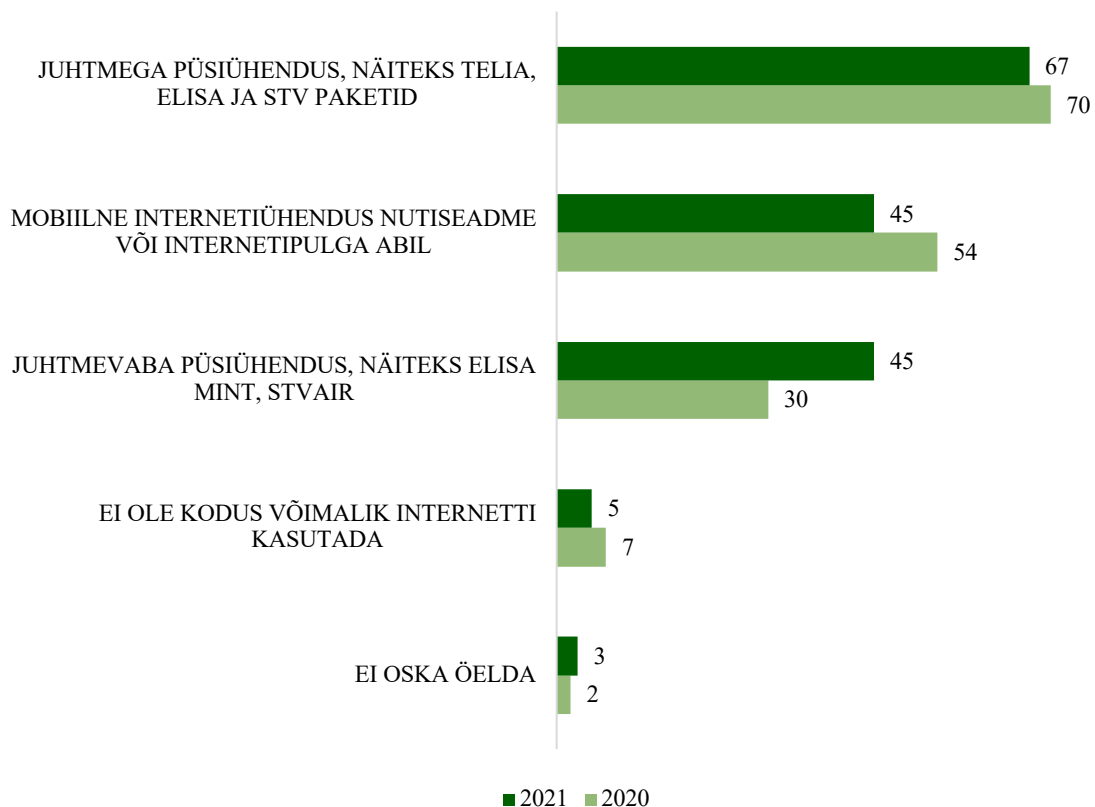
Joonis 33. Erinevate infotehnoloogiliste seadmete kasutamine (%), N=800)

8.3 Interneti kasutamise võimalus kodus

95% pealinlastel on kodus olemas internetiühendus ning võrreldes 2020. aastaga on see kasvanud 2% võrra (joonis 34). 2021. aastal kasutasid pealinlased kõige enam juhtmega püsiühendust (67%). Veidi vähem kasutati juhtmevaba internetiühendust nutiseadme või internetipulga abil (45%) ning juhtmevaba püsiühendust (45%). 3% ei osanud aga öelda, mis internetiühendust nad kodus kasutavad.

Keskmisest enam on nii juhtmega ja juhtmeta internetiühendus kui ka mobiilne interneti püsiühendus kodudes meestel ning 15–44-aastastel pealinlastel. Internetti ei ole kodudes võimalik kasutada keskmisest enam üle 60-aastastel.

Võrreldes 2020. aastaga on oluliselt kasvanud juhtmevaba internetiühenduse kasutajate osakaal (15% võrra), vähenenud on aga juhtmega püsiühendust omavate osakaal (3% võrra) ning nende osakaal, kes kasutavad mobiilset internetiühendust läbi nutiseadme või internetipulga (9% võrra).

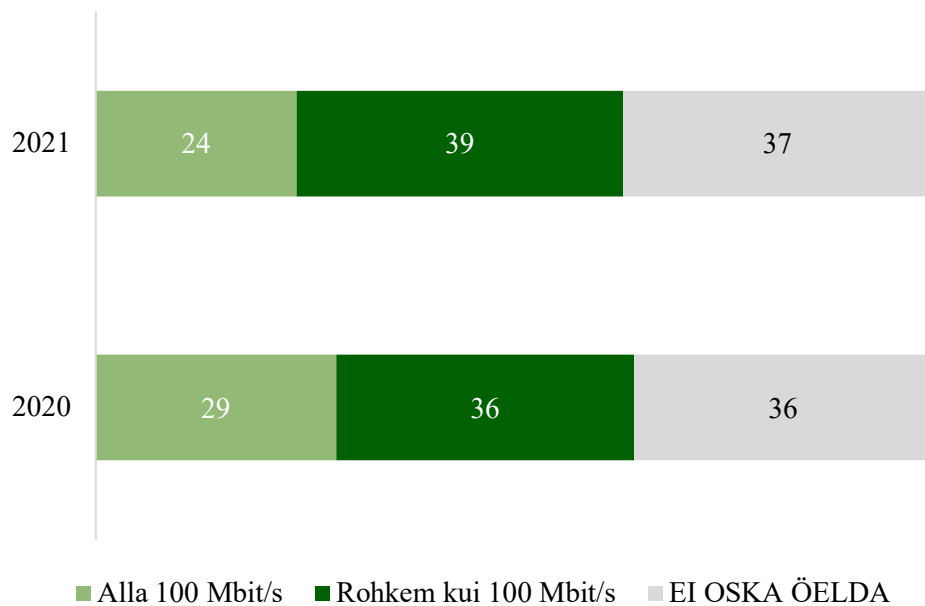

Joonis 34. Internetiühenduse kasutamise võimalus kodus (% , N=800)

8.4 Koduse interneti kiirus

Pea 40% pealinlastest, kellel on kodus juhtmega interneti püsiühendus, omavad üle 100Mbit/s kiirusega ühendust, neljandikul on aga alla 100 Mbit/s internetiühendus (joonis 35). Kuna 37% ei oska öelda, kui kiire internetiühendus neil kodus on, võib nende kahe variandi jaotus olla tegelikkuses oluliselt erinev.

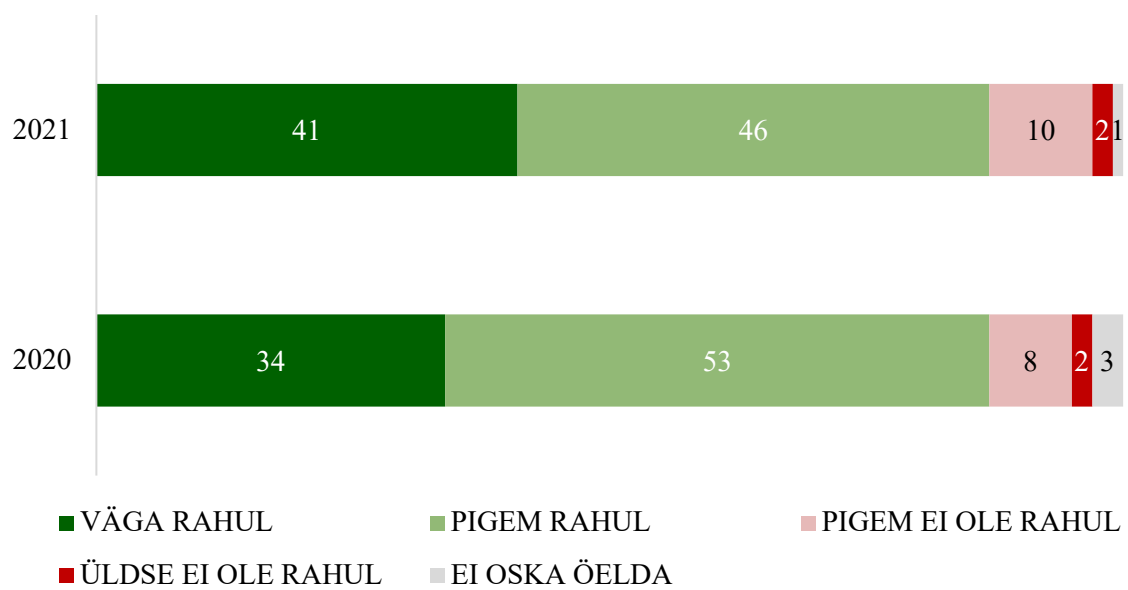
Võrreldes 2020. aastaga on veidi kasvanud nende osakaal, kelle kodune internetiühendus on kiirem kui 100 Mbit/sekundis.

Joonis 35. Kodune juhtmega internetiühenduse kiirus (%; N=538)

Oma koduse internetiühenduse kiirusega on rahul 87% internetti kodus omavatest elanikest, rahulolematuid on 12% ning 1% ei oska hinnangut anda (joonis 36).

Võrreldes 2020. aastaga on kasvanud koduse internetiühenduse kiirusega nii väga rahul kui ka pigem mitte rahul olevate osakaal (vastavalt 7% ja 2%). Keskmisest enam on oma koduse internetiühenduse kiirusega rahul Kesklinna, Mustamäe ja Nõmme elanikud.

Joonis 36. Rahulolu koduse internetiühenduse kiirusega (% , N=736)